

ДИРЕКТИВА (ЕС) 2019/1937 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**от 23 октомври 2019 година****относно защитата на лицата, които подават сигнали за нарушения на правото на Съюза**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 16, член 43, параграф 2, член 50, член 53, параграф 1, членове 91, 100 и 114, член 168, параграф 4, член 169, член 192, параграф 1 и член 325, параграф 4 от него, и Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия, и по-специално член 31 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Сметната палата ⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽²⁾,

след консултация с Комитета на регионите,

като взеха предвид становището от 30 ноември 2018 г. на групата експерти, посочена в член 31 от Договора за създаване на Европейската общност за атомна енергия,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Лицата, които работят за дадена публична или частна организация или са в контакт с такава организация в контекста на свързаните с тяхната работа дейности, често са първите, които научават за заплахи или вреди на обществения интерес, възникващи в този контекст. Като подават сигнал за нарушения на правото на Съюза, които могат да навредят на обществения интерес, такива лица действат като „лица, сигнализиращи за нередности“ и по този начин играят ключова роля за разкриването и предотвратяването на такива нарушения и за защитата на благоденствието на обществото. Въпреки това често пъти потенциалните лица, сигнализиращи за нередности, се въздържат да подадат сигнал за своите опасения или подозрения поради страх от ответни действия с цел отмъщение. В този контекст значението на предоставянето на балансирана и ефективна защита на лицата, сигнализиращи за нередности, се признава все по-често както на равнището на Съюза, така и на международно равнище.
- (2) На равнището на Съюза сигналите и публичните оповестявания от лица, сигнализиращи за нередности, са един от компонентите отдолу нагоре по веригата на прилагане на правото и политиките на Съюза. Те предоставят на националните правоприлагащи системи и на правоприлагащите системи на Съюза информация, която води до ефективното разкриване, разследване и наказателно преследване на нарушения на правото на Съюза, като по този начин укрепват прозрачността и отчетността.
- (3) В определени области на политиката нарушенията на правото на Съюза, независимо дали съгласно националното право са квалифицирани като административни, наказателни или други видове нарушения, могат сериозно да навредят на обществения интерес, тъй като създават сериозни опасности за благоденствието на обществото. Когато в тези области са установени слабости в правоприлагането и лицата, сигнализиращи за нередности, обикновено са в привилегировано положение да оповестят нарушения, е необходимо да се подобри правоприлагането, като се въведат ефективни, поверителни и безопасни канали за подаване на сигнали и се гарантира, че лицата, сигнализиращи за нередности, са защитени ефективно срещу ответни действия с цел отмъщение.
- (4) В момента защитата на лицата, сигнализиращи за нередности, в Съюза е разпокъсана в държавите членки и непоследователна в различните области на политиката. Последниците от нарушенията на правото на Съюза с трансгранично измерение, за които е подадена информация от лицата, сигнализиращи за нередности, показват как недостатъчната защита в една държава членка оказва отрицателно въздействие върху прилагането на политиките на Съюза не само в тази държава членка, но и в други държави членки и в Съюза като цяло.
- (5) Следва да се прилагат общи минимални стандарти, с които се гарантира ефективна защита на лицата, сигнализиращи за нередности, по отношение на актовете и областите на политиката, при които е необходимо да се подобри правоприлагането; липсата на достатъчно сигнали от страна на лицата, сигнализиращи за нередности, е ключов фактор, засягащ правоприлагането; и нарушенията на правото на Съюза могат сериозно да увредят обществения интерес. Държавите членки биха могли да решат да разширят прилагането на националните разпоредби към други области, за да осигурят всеобхватна и съгласувана рамка за защита на лицата, сигнализиращи за нередности на национално равнище.

⁽¹⁾ ОВ С 405, 9.11.2018 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ С 62, 15.2.2019 г., стр. 155.

⁽³⁾ Позиция на Европейския парламент от 16 април 2019 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 7 октомври 2019 г.

- (6) Защитата на лицата, сигнализиращи за нередности, е необходима, за да се подобри прилагането на правото на Съюза в областта на обществените поръчки. Необходимо е не само да се предотвратяват и разкриват измами и корупция, свързани с обществените поръчки в контекста на изпълнението на бюджета на Съюза, но и да се вземат мерки за справяне с недостатъчното прилагане на правилата относно обществените поръчки от националните възлагащи органи и възлагащи дружества във връзка със строителство, доставки на стоки или предоставяне на услуги. Нарушенията на тези правила водят до нарушения на конкуренцията, увеличават разходите за извършване на стопанска дейност, засягат интересите на инвеститорите и акционерите и като цяло понижават привлекателността за инвестиции и създават неравнопоставени условия на конкуренция за всички предприятия в целия Съюз, като по този начин засягат правилното функциониране на вътрешния пазар.
- (7) В областта на финансовите услуги добавената стойност на защитата на лицата, сигнализиращи за нередности, вече е призната от законодателния орган на Съюза. След финансовата криза, която разкри сериозни слабости при прилагането на съответните правила, в голям брой законодателни актове в областта на финансовите услуги, както посочва Комисията в своето съобщение от 8 декември 2010 г., озаглавено „По-строги наказателни разпоредби за сектора на финансовите услуги“, бяха въведени мерки за защита на лицата, сигнализиращи за нередности, включително канали за вътрешно и външно подаване на сигнали, както и изрична забрана за ответни действия с цел отмъщение. По-специално в контекста на пруденциалната рамка, приложима към кредитните институции и инвестиционните посредници, Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁾ предвижда защита на лицата, сигнализиращи за нередности, която се прилага в контекста на Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁵⁾.
- (8) По отношение на безопасността на продуктите, които се предлагат на вътрешния пазар, основният източник за събиране на доказателства са предприятията, участващи в производството и дистрибуторската верига, така че подаването на сигнал от лицата, сигнализиращи за нередности в такива предприятия, има висока добавена стойност, тъй като те са много по-близко до информацията относно възможни нелоялни и незаконни производства, внос или дистрибуторски практики, свързани с опасни продукти. Поради това е необходимо въвеждането на защита на лицата, сигнализиращи за нередности, във връзка с изискванията за безопасност, приложими към продуктите, които са предмет на законодателството на Съюза за хармонизиране, както е посочено в приложения I и II към Регламент (ЕС) 2019/1020 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁶⁾, и във връзка с общите изисквания за безопасност на продуктите, както е посочено в Директива 2001/95/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽⁷⁾. Съгласно предвиденото в настоящата директива защитата на лицата, сигнализиращи за нередности, би била от съществено значение и за избягване на отклоняването на огнестрелни оръжия, техни части и компоненти и боеприпаси, както и на свързани с отбраната продукти, тъй като защитата би насърчила подаването на сигнали за нарушения на правото на Съюза, като например документна измама, променена маркировка и измамно придобиване на огнестрелни оръжия в рамките на Съюза, при които нарушенията често предполагат отклоняване от законния към незаконния пазар. Съгласно предвиденото в настоящата директива защитата на лицата, сигнализиращи за нередности, би спомогнала и за предотвратяване на незаконното производство на самоделни взривни вещества, като ще допринесе за правилното прилагане на ограниченията и контрола относно прекурсорите на взривни вещества.
- (9) Значението на защитата на лицата, сигнализиращи за нередности, от гледна точка на предотвратяването и възпрепятстването на нарушения на правилата на Съюза в областта на безопасността на транспорта, които могат да застрашат живота на хората, вече е признато в секторните актове на Съюза относно авиационната безопасност, а именно в Регламент (ЕС) № 376/2014 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁸⁾, и безопасността на морския транспорт, а именно в директиви 2013/54/ЕС⁽⁹⁾ и 2009/16/ЕО⁽¹⁰⁾ на Европейския парламент и на Съвета, които предвиждат специални мерки за защита на лицата, сигнализиращи за нередности, както и специфични канали за подаване на сигнали. Тези актове предвиждат защита за работниците, подаващи сигнали за собствените си неволни

⁽⁴⁾ Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции и инвестиционните посредници, за изменение на Директива 2002/87/ЕО и за отмяна на директиви 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 338).

⁽⁵⁾ Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 1).

⁽⁶⁾ Регламент (ЕС) 2019/1020 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. относно надзора на пазара и проверките на съответствието на продуктите и за изменение на Директива 2004/42/ЕО и регламенти (ЕО) № 765/2008 и (ЕС) № 305/2011 (ОВ L 169, 25.6.2019 г., стр. 1).

⁽⁷⁾ Директива 2001/95/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 3 декември 2001 г. относно общата безопасност на продуктите (ОВ L 11, 15.1.2002 г., стр. 4).

⁽⁸⁾ Регламент (ЕС) № 376/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014 г. за докладване, анализ и последващи действия във връзка със събития в гражданското въздухоплаване, за изменение на Регламент (ЕС) № 996/2010 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2003/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на регламенти (ЕО) № 1321/2007 и (ЕО) № 1330/2007 на Комисията (ОВ L 122, 24.4.2014 г., стр. 18).

⁽⁹⁾ Директива 2013/54/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 20 ноември 2013 г. относно определени отговорности на държавата на знамето за спазване и прилагане на Морската трудова конвенция от 2006 г. (ОВ L 329, 10.12.2013 г., стр. 1).

⁽¹⁰⁾ Директива 2009/16/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно държавния пристанищен контрол (ОВ L 131, 28.5.2009 г., стр. 57).

грешки, от ответни действия с цел отмяне, така наречената „култура на справедливост“. Необходимо е съществуващите елементи на защитата на лицата, сигнализиращи за нередности, в тези два сектора да се допълнят, както и да се осигури защита за други видове транспорт, а именно транспорта по вътрешните водни пътища, автомобилния и железопътния транспорт, с цел да се подобри прилагането на стандартите за безопасност по отношение на тези видове транспорт.

- (10) Що се отнася до областта на опазването на околната среда събирането на доказателства, предотвратяването, разкриването и справянето с престъпления срещу околната среда и незаконното поведение продължават да бъдат предизвикателство и действията в това отношение трябва да бъдат засилени, както се посочва в съобщението на Комисията от 18 януари 2018 г., озаглавено „Действия на ЕС за подобряване на спазването на законодателството и управлението в областта на околната среда“. Предвид факта, че преди влизането в сила на настоящия регламент единствените правила за защита на лицата, сигнализиращи за нередности, свързани с опазването на околната среда, се съдържат в един секторен акт, а именно Директива 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹¹⁾, въвеждането на такава защита е необходимо, за да се гарантира ефективното прилагане на достиженията на правото на Съюза в областта на околната среда, чиито нарушения могат да навредят на обществен интерес с възможните странични въздействия отвъд националните граници. Въвеждането на такава защита се отнася и за случаите, в които опасни продукти могат да нанесат вреди на околната среда.
- (11) Подобряването на защитата на лицата, сигнализиращи за нередности, би допринесло и за предотвратяването и възпирането на нарушенията на правилата на Европейската общност за атомна енергия относно ядрената безопасност, радиационната защита и отговорното и безопасно управление на отработено гориво и радиоактивни отпадъци. То би засилило и изпълнението на съответните разпоредби на Директива 2009/71/Евратом на Съвета ⁽¹²⁾ относно развитието и укрепването на ефективна култура на ядрена безопасност, и по-специално член 8б, параграф 2, буква а) от посочената директива, съгласно който, наред с другото, от компетентния регулаторен орган се изисква да установи системи за управление, при които на ядрената безопасност се отдава полаганият ѝ се приоритет и при които на всички нива на персонала и ръководството се насърчава способността да се подлага на преценка ефективното прилагане на съответните принципи и практики за безопасност, както и да се докладва своевременно по въпроси, свързани с безопасността.
- (12) Въвеждането на рамка на защита на лицата, сигнализиращи за нередности, би допринесло също за подобряването на изпълнението на съществуващите разпоредби и предотвратяването на нарушения на правилата на Съюза в областта на хранителната верига, и по-специално относно безопасността на храните и фуражите, както и в областта на здравето и защитата на животните и хуманното отношение към тях. Различните правила на Съюза в тези области са тясно свързани. С Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹³⁾ се определят общите принципи и изисквания, които са в основата на всички мерки на Съюза и национални мерки, свързани с храните и фуражите, като се поставя специален акцент върху безопасността на храните с цел гарантиране на високо равнище на защита на здравето на човека и интересите на потребителите във връзка с храните, както и ефективното функциониране на вътрешния пазар. В посочения регламент се предвижда, наред с другото, операторите в сферата на храните и фуражите да нямат възможност да възпират своите служители и други лица да си сътрудничат с компетентните органи, когато такава сътрудничество би могло да предотврати, намали или отстрани риск, произтичащ от храните. Законодателният орган на Съюза възприе подобен подход в законодателството за здравеопазването на животните чрез Регламент (ЕС) 2016/429 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁴⁾, с който се установяват правилата за превенция и контрол на болестите по животните, които се предават на животни или на хора, и в областта на защитата на животните и хуманното отношение към тях при отглеждането им за селскостопански цели, при използването им за научни цели, по време на транспортирането им и по време на умъртвяването им съответно чрез Директива 98/58/ЕО на Съвета ⁽¹⁵⁾ и Директива 2010/63/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁶⁾, както и регламенти (ЕО) № 1/2005 ⁽¹⁷⁾ и (ЕО) № 1099/2009 ⁽¹⁸⁾ на Съвета.

⁽¹¹⁾ Директива 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 12 юни 2013 г. относно безопасността на свързаните с нефт и газ дейности в крайбрежни води и за изменение на Директива 2004/35/ЕО (ОВ L 178, 28.6.2013 г., стр. 66).

⁽¹²⁾ Директива 2009/71/Евратом на Съвета от 25 юни 2009 г. за установяване на общностна рамка за ядрената безопасност на ядрените инсталации (ОВ L 172, 2.7.2009 г., стр. 18).

⁽¹³⁾ Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 г. за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните (ОВ L 31, 1.2.2002 г., стр. 1).

⁽¹⁴⁾ Регламент (ЕС) 2016/429 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 г. за заразните болести по животните и за изменение и отмяна на определени актове в областта на здравеопазването на животните (Законодателство за здравеопазването на животните) (ОВ L 84, 31.3.2016 г., стр. 1).

⁽¹⁵⁾ Директива 98/58/ЕО на Съвета от 20 юли 1998 г. относно защитата на животни, отглеждани за селскостопански цели (ОВ L 221, 8.8.1998 г., стр. 23).

⁽¹⁶⁾ Директива 2010/63/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 септември 2010 г. относно защитата на животните, използвани за научни цели (ОВ L 276, 20.10.2010 г., стр. 33).

⁽¹⁷⁾ Регламент (ЕО) № 1/2005 на Съвета от 22 декември 2004 г. относно защитата на животните по време на транспортиране и свързаните с това операции и за изменение на Директиви 64/432/ЕИО и 93/119/ЕО и Регламент (ЕО) № 1255/97 (ОВ L 3, 5.1.2005 г., стр. 1).

⁽¹⁸⁾ Регламент (ЕО) № 1099/2009 на Съвета от 24 септември 2009 г. относно защитата на животните по време на умъртвяване (ОВ L 303, 18.11.2009 г., стр. 1).

- (13) Подаването на сигнали относно нарушения от лицата, сигнализиращи за нередности, може да бъде ключът към установяването и предотвратяването, намаляването или премахването на рискове за общественото здраве и защитата на потребителите в резултат на нарушения на правилата на Съюза, които в противен случай могат да останат скрити. По-специално защитата на потребителите е тясно свързана и със случаи, в които опасни продукти могат да причинят значителна вреда на потребителите.
- (14) Защитата на неприкосновеността на личния живот и защитата на личните данни, залегнали като основни права в членове 7 и 8 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“), са други области, в които лицата, сигнализиращи за нередности, могат да спомогнат за разкриването на нарушения, които могат да нанесат вреда на обществения интерес. Лицата, сигнализиращи за нередности, могат също да допринесат за разкриването на нарушения на Директива (ЕС) 2016/1148 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁹⁾ относно сигурността на мрежите и информационните системи, с която се въвежда изискване за уведомяване за инциденти, включително тези, които не компрометират личните данни, и изисквания за сигурност за субектите, които предоставят важни услуги в много сектори, като например енергетиката, здравеопазването, транспорта и банковото дело, за доставчиците на основни цифрови услуги, като например „компютърни услуги в облак“, и за доставчиците на основни комунални услуги като вода, електричество и газ. В тази област подаването на сигнали от лица, сигнализиращи за нередности, е особено ценно за предотвратяването на инциденти в областта на сигурността, които биха засегнали ключови икономически и социални дейности и широко използвани цифрови услуги, както и за предотвратяването на нарушения на правилата на Съюза в областта на защитата на данните. Подаването на сигнали спомага за осигуряване на непрекъснатост на услугите, които са от съществено значение за функционирането на вътрешния пазар и благосъстоянието на обществото.
- (15) Освен това защитата на финансовите интереси на Съюза, която е свързана с борбата срещу измамите, корупцията и всяка друга незаконна дейност, засягаща разходите на Съюза, събирането на приходи от Съюза и средства или активи на Съюза, е основна област, в която трябва да се засили прилагането на правото на Съюза. Подобряването на защитата на финансовите интереси на Съюза е от значение и за изпълнението на бюджета на Съюза по отношение на разходите, направени въз основа на Договора за създаването на Европейската общност за атомна енергия (наричан по-нататък „Договорът за Евратом“). Липсата на ефективно правоприменение в областта на защитата на финансовите интереси на Съюза, включително във връзка с предотвратяването на измами и корупция на национално равнище, води до понижаване на приходите на Съюза и злоупотреба със средствата на Съюза, което може да наруши публичните инвестиции, да възпрепятства растежа и да подкопае доверието на гражданите в действията на Съюза. Член 325 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) изисква от Съюза и държавите членки да се борят с измамата и с всяка друга незаконна дейност, която засяга финансовите интереси на Съюза. Съответните мерки на Съюза в това отношение включват по-специално Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета⁽²⁰⁾ и Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁽²¹⁾. Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 се допълва, за най-тежките видове поведение, свързано с измами, от Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета⁽²²⁾ и от Конвенцията, съставена на основание член К.3 от Договора за Европейския съюз, за защита на финансовите интереси на Европейските общности от 26 юли 1995 г.⁽²³⁾, включително протоколите към нея от 27 септември 1996 г.⁽²⁴⁾, от 29 ноември 1996 г.⁽²⁵⁾ и от 19 юни 1997 г.⁽²⁶⁾ Посочената Конвенция и посочените протоколи остават в сила за държавите членки, които не са обвързани с Директива (ЕС) 2017/1371).
- (16) Следва да се определят и общи минимални стандарти за защита на лицата, сигнализиращи за нередности, когато подават информация за нарушения, свързани с вътрешния пазар, посочен в член 26, параграф 2 от ДФЕС. Освен това, в съответствие със съдебната практика на Съда на Европейския съюз (наричан по-нататък „Съдът“), мерките на Съюза, насочени към установяване или гарантиране на функционирането на вътрешния пазар, имат за цел да допринесат за премахване на съществуващите или възникващите пречки пред свободното движение на стоки или свободното предоставяне на услуги и за премахване на нарушенията на конкуренцията.
- (17) По-конкретно, защитата на лицата, сигнализиращи за нередности, с цел засилване на прилагането на правото на Съюза в областта на конкуренцията, включително по отношение на държавната помощ, ще послужи за гарантиране на ефективното функциониране на пазарите в Съюза, ще позволи еднакви условия на конкуренция за предприятия и ще донесе ползи за потребителите. Що се отнася до правилата за конкуренция, приложими за предприятията, значението на подаването на сигнали от вътрешни лица за разкриване на нарушенията на правото в областта на конкуренцията вече е признато в следваната от Комисията политика за освобождаване от глоби

⁽¹⁹⁾ Директива (ЕС) 2016/1148 на Европейския парламент и на Съвета от 6 юли 2016 г. относно мерки за високо общо ниво на сигурност на мрежите и информационните системи в Съюза (ОВ L 194, 19.7.2016 г., стр. 1).

⁽²⁰⁾ Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности (ОВ L 312, 23.12.1995 г., стр. 1).

⁽²¹⁾ Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 септември 2013 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета (ОВ L 248, 18.9.2013 г., стр. 1).

⁽²²⁾ Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 г. относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателнонаправен ред (ОВ L 198, 28.7.2017 г., стр. 29).

⁽²³⁾ ОВ С 316, 27.11.1995 г., стр. 49.

⁽²⁴⁾ ОВ С 313, 23.10.1996 г., стр. 2.

⁽²⁵⁾ ОВ С 151, 20.5.1997 г., стр. 2.

⁽²⁶⁾ ОВ С 221, 19.7.1997 г., стр. 2.

или намаляване на техния размер по член 4а от Регламент (ЕО) № 773/2004 на Комисията ⁽²⁷⁾, както и с въвеждането на неотдавна от Комисията инструмент за анонимно подаване на сигнали за нередности. Нарушенията, свързани с правото в областта на конкуренцията и правилата за държавната помощ, се отнасят до членове 101, 102, 106, 107 и 108 от ДФЕС и до правилата на вторичното законодателство, приети за тяхното прилагане.

- (18) Нарушенията на правото в областта на корпоративното данъчно облагане и договореностите, чиято цел е да се получи данъчно предимство и да се избегнат правни задължения, с което се противоречи на предмета или целта на приложимото право в областта на корпоративното данъчно облагане, оказват отрицателно въздействие върху правилното функциониране на вътрешния пазар. Такива нарушения и договорености могат да доведат до непълна данъчна конкуренция и широкоразпространени данъчни измами, които нарушават еднаквите условия на конкуренция за предприятията и водят до загуба на данъчни приходи за държавите членки и за бюджета на Съюза като цяло. Настоящата директива следва да предвиди защита срещу ответни действия с цел отмъщение за лицата, които подават сигнали за договорености с цел измама и/или злоупотреба, които в противен случай биха могли да останат неразкрити, с оглед на укрепването на способността на компетентните органи да гарантират правилното функциониране на вътрешния пазар и да отстраняват нарушенията и пречките пред търговията, които засягат конкурентоспособността на предприятията на вътрешния пазар, и които договорености са пряко свързани с правилата за свободното движение и са от значение за прилагането на правилата за държавната помощ. Макар че с настоящата директива не се хармонизират разпоредбите относно данъците, било то материални или процесуални, предвидената в нея защита за лицата, сигнализиращи за нередности, би допълнила най-новите инициативи на Комисията, насочени към подобряване на прозрачността и обмена на информация в областта на данъчното облагане и създаването на по-справедлива среда за облагане с корпоративен данък в рамките на Съюза, с оглед на увеличаването на ефективността на държавите членки при разкриването на договорености с цел измама и/или злоупотреба, и би спомогнала за възпирането на подобни договорености. Въпреки това настоящата директива не хармонизира разпоредбите относно данъците, било то материални или процесуални и не цели да засили изпълнението на националните правила за корпоративно данъчно облагане, без да се засяга възможността държавите членки да използват информацията, за която е подаден сигнал, за тази цел.
- (19) В член 2, параграф 1, буква а) е определен материалният обхват на настоящата директива чрез позоваване на списък с актове на Съюза, посочени в приложението. Това означава, че когато на свой ред материалният обхват на тези актове на Съюза е определен чрез позоваване на актове на Съюза, посочени в приложенията към тях, тези актове също са част от материалния обхват на настоящата директива. Освен това позоваването на актовете в приложението следва да се разбира като включващо всички мерки за изпълнение или делегирани актове, приети на национално равнище или на равнището на Съюза в съответствие с тези актове. Освен това позоваването на актовете на Съюза, изброени в приложението, следва да се разбира като динамична препратка в съответствие с обичайната система за препращане за правните актове на Съюза. Следователно, ако посочен в приложението акт на Съюза е бил изменен или се изменя, позоваването се отнася до изменения акт; ако посочен в приложението акт на Съюза е бил заменен или се заменя, позоваването се отнася до новия акт.
- (20) Определени актове на Съюза, по-специално в областта на финансовите услуги, като Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁸⁾ и Директива за изпълнение (ЕС) 2015/2392 на Комисията ⁽²⁹⁾, приета въз основа на посочения регламент, вече съдържат подробни правила за защита на лицата, сигнализиращи за нередности. Следва да бъдат запазени специалните правила в това отношение, уредени в действащото законодателство на Съюза, включително в актовете на Съюза, изброени в част II от приложението към настоящата директива, които са съобразени със съответните сектори. Това е от особено значение, за да се установи кои правни субекти в областта на финансовите услуги, предотвратяването на изпирането на пари и финансирането на тероризма са задължени понастоящем да създадат канали за вътрешно подаване на сигнали. Същевременно, за да се гарантира последователност и правна сигурност в държавите членки, настоящата директива следва да се прилага за всички въпроси, които не са уредени в специалните за отделните сектори актове, като следва да допълва тези актове, така че те да се приведат изцяло в съответствие с минималните стандарти. По-специално настоящата директива следва да уточни допълнително проектирането на вътрешните и външните канали за подаване на сигнали, задълженията на компетентните органи и конкретните форми на защита, които да се предоставят на национално равнище срещу ответни действия с цел отмъщение. В това отношение в член 28, параграф 4 от Регламент (ЕС) № 1286/2014 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁰⁾ се предвижда възможността държавите членки да осигурят канал за вътрешно подаване на сигнали в областта, обхваната от посочения регламент. От съображения за съгласуваност с минималните стандарти, определени в настоящата директива, задължението за създаване на канали за вътрешно подаване на сигнали, предвидено в настоящата директива, следва да се прилага и по отношение на Регламент (ЕС) № 1286/2014.

⁽²⁷⁾ Регламент (ЕО) № 773/2004 на Комисията от 7 април 2004 г. относно водените от Комисията производства съгласно членове 81 и 82 от Договора за ЕО (ОВ L 123, 27.4.2004 г., стр. 18).

⁽²⁸⁾ Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно пазарната злоупотреба (Регламент относно пазарната злоупотреба) и за отмяна на Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и директиви 2003/124/ЕО, 2003/125/ЕО и 2004/72/ЕО на Комисията (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 1).

⁽²⁹⁾ Директива за изпълнение (ЕС) 2015/2392 на Комисията от 17 декември 2015 г. относно Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на съобщаването на компетентните органи за действителни или възможни нарушения на посочения регламент (ОВ L 332, 18.12.2015 г., стр. 126).

⁽³⁰⁾ Регламент (ЕС) № 1286/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 26 ноември 2014 г. относно основните информационни документи за пакети с инвестиционни продукти на дребно и основаващи се на застраховане инвестиционни продукти (ПИПДОЗИП) (ОВ L 352, 9.12.2014 г., стр. 1).

- (21) Настоящата директива не следва да засяга защитата, предоставена на работниците при подаване на сигнал за нарушения на трудовото право на Съюза. По-специално в областта на безопасните и здравословни условия на труд съгласно член 11 от Директива 89/391/ЕИО на Съвета ⁽³¹⁾ от държавите членки вече се изисква да гарантират, че работниците или представителите на работниците не са поставени в неизгодно положение поради искания или предложения, направени от тях към работодателите да предприемат подходящи мерки за намаляване на опасностите за работниците и/или за отстраняване на източниците на опасност. Съгласно посочената директива работниците и техните представители имат право да повдигнат въпроси до компетентния орган, ако считат, че предприетите от работодателя мерки и използваните от него средства са неподходящи за целите на осигуряването на безопасни и здравословни условия на труд.
- (22) Държавите членки биха могли да решат да предвидят, че подаването на сигнали относно междуличностни оплаквания, които засягат единствено сигнализиращото лице, а именно жалби за междуличностни конфликти между сигнализиращото лице и друг работник, могат да бъдат насочени към други процедури.
- (23) Настоящата директива следва да не засяга защитата, предоставена чрез процедурите за подаване на сигнали за евентуални незаконни дейности, включително измами или корупция, които накърняват интересите на Съюза, или за подаване на сигнали за поведение, свързано с изпълнението на професионални задължения, което може да представлява сериозно нарушение на задълженията на длъжностните лица и другите служители на Европейския съюз, установени в членове 22а, 22б и 22в от Правилника за длъжностните лица на Европейския съюз и Условията за работа на другите служители на Съюза, установени с Регламент (ЕИО, Евратом, ЕОБС) № 259/68 на Съвета ⁽³²⁾. Настоящата директива следва да се прилага, когато длъжностни лица на Съюза и други служители на Съюза подават сигнали за нарушения, извършени в работен контекст извън техните трудови правоотношения с институциите, органите, службите и агенциите на Съюза.
- (24) Националната сигурност остава отговорност единствено на отделните държави членки. Настоящата директива не следва да се прилага за подаване на сигнали за нарушения, свързани с обществени поръчки, включващи аспекти, свързани с отбраната или сигурността, ако те са обхванати от член 346 от ДФЕС, в съответствие със съдебната практика на Съда. Ако държавите членки решат да разширят защитата, предоставена съгласно настоящата директива, към други области или актове, които не попадат в нейния материален обхват, тези държави членки следва да могат да приемат специални разпоредби за защита на основните интереси на националната сигурност в това отношение.
- (25) Настоящата директива не следва да засяга защитата на класифицираната информация, за която от съображения за сигурност се изисква, съгласно правото на Съюза или законовите, подзаконовите или административните разпоредби, действащи в съответната държава членка, да бъде защитена от неразрешен достъп. Освен това настоящата директива не следва да засяга задълженията, произтичащи от Решение 2013/488/ЕС на Съвета ⁽³³⁾ или Решение (ЕС, Евратом) 2015/444 на Комисията ⁽³⁴⁾.
- (26) Настоящата директива не следва да засяга защитата на поверителността на разговорите и кореспонденцията между адвокатите и техните клиенти („привилегия на правната професия“), както е предвидено в националното право и, когато е приложимо, правото на Съюза, в съответствие със съдебната практика на Съда. Освен това настоящата директива не следва да засяга задължението за запазване на поверителното естество на разговорите и кореспонденцията на доставчиците на здравни услуги, включително терапевтите, с техните пациенти и на медицинските досиета („лекарска тайна“), както е предвидено в националното право и правото на Съюза.
- (27) Представителите на професии, различни от юристи или доставчици на здравно обслужване, следва да могат да получат право на защита по силата на настоящата директива, когато предоставят информация, защитена от приложимите професионални правила, при условие че предоставянето на тази информация е необходимо за разкриване на нарушение, попадащо в обхвата на настоящата директива.
- (28) Макар и настоящата директива да следва да предвижда, при определени условия, ограничено освобождаване от отговорност, включително наказателна отговорност, в случай на нарушение на поверителността, тя не следва да засяга националните правила на наказателното производство, по-специално онези, които имат за цел опазване на законосъобразното провеждане на разследванията и производствата или правото на защита на засегнатите лица. Това не следва да засяга въвеждането на мерки за защита в други видове национално процесуално право, по-специално обръщането на доказателствената тежест в националните административни, граждански или трудови производства.
- (29) Настоящата директива не следва да засяга националните правила за упражняване на правата на представителите на работниците или служителите на информиране, консултиране и участие в колективното договаряне и защитата им на трудовите права на работниците. Това не следва да засяга равнището на защита, предоставено съгласно настоящата директива.

⁽³¹⁾ Директива 89/391/ЕИО на Съвета от 12 юни 1989 г. за въвеждане на мерки за насърчване подобряването на безопасността и здравето на работниците на работното място (ОВ L 183, 29.6.1989 г., стр. 1).

⁽³²⁾ ОВ L 56, 4.3.1968 г., стр. 1.

⁽³³⁾ Решение 2013/488/ЕС на Съвета от 23 септември 2013 г. относно правилата за сигурност за защита на класифицирана информация на ЕС (ОВ L 274, 15.10.2013 г., стр. 1).

⁽³⁴⁾ Решение (ЕС, Евратом) 2015/444 на Комисията от 13 март 2015 г. относно правилата за сигурност за защита на класифицираната информация на ЕС (ОВ L 72, 17.3.2015 г., стр. 53).

- (30) Настоящата директива не следва да се прилага за случаи, в които лица, след като са предоставили информираното си съгласие, са били идентифицирани като информатори или регистрирани като такива в бази данни, управлявани от органите, определени на национално равнище, като например митническите органи, и подават сигнал до правопривлагодящите органи за нарушения срещу възнаграждение или компенсация. Тези сигнали се подават съгласно специални процедури, които имат за цел да гарантират анонимност на тези лица, за да защитят физическата им неприкосновеност, и които се различават от каналите за подаване на сигнали, предвидени в настоящата директива.
- (31) Лица, които подават сигнал с информация относно заплахи или вреди за обществен интерес, получена в контекста на свързаните с тяхната работа дейности, се ползват от правото си на свобода на изразяване. Правото на свобода на изразяване и информация, залегнало в член 11 от Хартата и в член 10 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, обхваща правото на получаване и споделяне на информация, както и свободата и плурализма на медиите. Съобразно с това настоящата директива се основава на съдебната практика на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ) относно правото на свобода на изразяване и на принципите, разработени на тази основа от Съвета на Европа в неговата Препоръка от 2014 г. за защита на лицата, сигнализиращи за нередности, приета от Комитета на министрите на Съвета на Европа на 30 април 2014 г.
- (32) За да се ползват от защита по настоящата директива, сигнализиращите лица следва да имат разумни основания да вярват, с оглед на обстоятелствата и информацията, с която разполагат към момента на подаването на сигнала, че твърденията, за които са подали сигнал са верни. Това изискване е важна защитна мярка срещу злонамерено, незначително или целящо злоупотреба подаване на сигнали, тъй като с него се гарантира, че лицата, които към момента на подаване на сигнала умишлено и съзнателно са подали погрешна или подвеждаща информация, не се ползват от защита. В същото време с изискването се гарантира, че сигнализиращото лице няма да бъде лишено от защита, ако е подало сигнал с невярна информация поради неволна грешка. Също така сигнализиращите лица следва да имат право на защита съгласно настоящата директива, ако имат разумни основания да считат, че информацията, за която са подали сигнал, попада в нейния обхват. Мотивите на сигнализиращите лица за подаването на сигнала не следва да имат отношение при вземането на решение дали те следва да получат защита.
- (33) Сигнализиращите лица обикновено се чувстват по-спокойни да подават сигнала вътрешно, освен ако имат основания да подават сигнал външно. Емпиричните проучвания сочат, че по-голямата част от лицата, сигнализиращи за нередности, са склонни да подават сигнал вътрешно, в рамките на организация, в която работят. Вътрешното подаване на сигнали също е най-добрият начин за предаване на информация на лицата, които могат да допринесат за ранното и ефективно отстраняване на рискове за обществен интерес. В същото време сигнализиращото лице следва да може да избере най-подходящия канал за подаване на сигнал в зависимост от конкретните обстоятелства по случая. Нещо повече, необходимо е да се защитят публичните оповестявания, като се вземат под внимание демократичните принципи като прозрачност и отчетност, както и основни права, като свободата на изразяване и свободата и плурализма на медиите, като в същото време се постига баланс между интереса на работодателите да управляват своите организации и да защитават интересите си от една страна и интереса на населението да бъде защитено от вреди, от друга, в съответствие с критериите, разработени в съдебната практика на ЕСПЧ.
- (34) Без да се засягат съществуващите задължения за въвеждането на възможност за подаване на анонимни сигнали по силата на правото на Съюза, държавите членки следва да могат да решат дали от правните субекти в частния и публичния сектор и от компетентните органи се изисква да приемат и да предприемат последващи действия във връзка с подадени анонимни сигнали за нарушения, които попадат в обхвата на настоящата директива. Въпреки това лицата, които са подали анонимен сигнал или които са извършили публични оповестявания, попадащи в обхвата на настоящата директива и отговарящи на условията в нея, следва да се ползват от защита по силата на настоящата директива, ако впоследствие бъдат идентифицирани и биват подложени на ответни действия с цел отмъщение.
- (35) Настоящата директива следва да предвижда защита в случаи, в които лица подават сигнали, съгласно законодателството на Съюза, до институции, органи, служби или агенции на Съюза, например в контекста на измами, засягащи бюджета на Съюза.
- (36) Лицата се нуждаят от специална правна защита, когато получават информацията, за която подават сигнал, чрез свързани с тяхната работа дейности, и поради това рискуват срещу тях да бъдат предприети ответни действия с цел отмъщение, свързани с работата, като например за нарушаване на задължението за поверителност или лоялност. Основната причина да бъде предоставена защита на такива лица е тяхната позиция на икономически уязвимост по отношение на лицето, от което фактически зависят във връзка с работата си. Когато не е налице свързан с работата дисбаланс на силите, като например в случая на обикновени жалбоподатели или случайни граждани, не е необходима защита срещу ответни действия с цел отмъщение.
- (37) Ефективното прилагане на правото на Съюза изисква тази защита да следва да се предоставя на възможно най-широк кръг категории лица, които независимо дали са граждани на Съюза или на трети държави, по силата на свързани с тяхната работа дейности, независимо от естеството на тези дейности и дали са платени или не, имат привилегирован достъп до информация за нарушения, чието сигнализиране би било в интерес на обществеността, и срещу които могат да бъдат предприети ответни действия с цел отмъщение, ако подадат сигнал за тези нарушения. Държавите членки следва да гарантират, че необходимостта от защита се определя въз основа на всички имащи отношение обстоятелства, а не само на естеството на отношенията, така че да се обхванат всички лица, свързани в широк смисъл с организацията, в която е настъпило нарушението.

- (38) На първо място, защитата следва да се прилага спрямо лица, които имат статут на „работници“, по смисъла на член 45, параграф 1 от ДФЕС, съгласно тълкуването на Съда, а именно лица, които за определен период от време извършват услуги за и под ръководството на друго лице, в замяна на което получават възнаграждение. Следователно защита следва да се предоставя и на работници, които са в нестандартни трудови правоотношения, включително работници на непълно работно време и работници на срочен трудов договор, както и на лица, които имат трудов договор или трудово правоотношение с агенция за временна заетост — несигурни типове отношения, при които често е трудно да се прилагат стандартните видове защита срещу несправедливо третиране. Понятието „работник“ включва и държавните служители, служителите в публичния сектор, както и всяко друго лице, работещо в публичния сектор.
- (39) Защитата следва да обхваща и категории физически лица, макар и да не са „работници“ по смисъла на член 45, параграф 1 от ДФЕС, могат да играят ключова роля в разкриването на сигнали за нарушения на правото на Съюза и могат да се окажат в положение на икономическа уязвимост в контекста на свързани с тяхната работа дейности. Така например, що се отнася до безопасността на продуктите, доставчиците се намират много по-близо до източника на информацията относно възможни нелоялни и незаконни производства, внос или дистрибуторски практики, свързани с опасни продукти; а във връзка с усвояването на средствата на Съюза, консултантите, предоставящи своите услуги, са в привилегировано положение да насочат вниманието към нарушенията, на които са станали свидетели. Такива категории лица, които включват самостоятелно заети лица, предоставящи услуги, работници на свободна практика, изпълнители, подизпълнители и доставчици, подлежат на ответни действия с цел отмяне, които могат да приемат например формата на ранно прекратяване или разваляне на договор за услуги, на лиценз или разрешение, търговски загуби, загуба на доход, принуда, сплашване или тормоз, включване в черен списък или бойкотиране на дейността или накарняване на тяхната репутация. Акционерите и лицата, участващи в управленски органи, също могат да бъдат подложени на ответни действия с цел отмяне, например във финансово отношение или под формата на заплаха или тормоз, включване в черен списък или накарняване на тяхната репутация. Защита следва да бъде предоставена и на лица, чието трудово правоотношение е приключило и на кандидатите за работа или на лицата, които желаят да предоставят услуги на организация, които получат информация за нарушения по време на процеса на подбор или на друг етап от преддоговорните отношения, и които биха могли да бъдат подложени на ответни действия с цел отмяне, например под формата на отрицателни препоръки за работа, включване в черен списък или бойкотиране на дейността.
- (40) Ефективната защита на лицата, сигнализиращи за нередности, предполага защита и на категории лица, които, макар и да не разчитат икономически на свързани с тяхната работата дейности, могат въпреки това да бъдат подложени на ответни действия с цел отмяне поради подаване на сигнал за нарушения. Ответните действия с цел отмяне спрямо доброволци и платени или неплатени стажанти могат да бъдат под формата на преустановяване на използването на техните услуги или изготвяне на отрицателни препоръки за работа, или накарняване по друг начин на тяхната репутация или перспективи за професионално развитие.
- (41) Защита следва да се предоставя срещу предприети ответни действия с цел отмяне не само директно спрямо самите сигнализиращи лица, но и срещу тези, които могат да бъдат предприети непряко, включително спрямо помощниците, колегите или роднините на сигнализиращото лице, които също са свързани посредством работата с работодателя на сигнализиращото лице, клиента или получателя на услугите. Без да се засяга защитата, с която представителите на профсъюзите или представителите на работниците се ползват в качеството си на такива представители по силата на други правила на Съюза и национални правила, те следва да се ползват от защитата, предвидена в настоящата директива, както когато подават сигнали в качеството си на работници, така и когато са предоставили съвети и подкрепа на сигнализиращото лице. Непреките ответни действия с цел отмяне включват и действия, предприети спрямо правния субект, който е собственост на сигнализиращото лице, за когото то работи или с когото е свързано в работен контекст, като например отказ от предоставяне на услуги, включване в черен списък или бойкотиране на дейността.
- (42) Ефективното установяване и предотвратяване на сериозна вреда на обществен интерес изисква понятието за нарушение да включва и неправомерни практики, както е определено от съдебната практика на Съда, а именно действия или бездействия, които формално не изглеждат незаконни, но които противоречат на предмета или целта на законодателството.
- (43) За ефективното предотвратяване на нарушения на правото на Съюза се изисква защита да се предоставя на лица, които предоставят информация, необходима за разкриване на нарушения, които вече са извършени, нарушения, които все още не са извършени, но които е много вероятно да се случат, действия или бездействия, за които сигнализиращото лице има основателни причини да счита за нарушения, както и опити за укриване на нарушения. По същите причини, защитата е обоснована и за лица, които не предоставят положителни доказателства, но повдигат основателни опасения или подозрения. В същото време, защита не следва да се прилага на лица, които подават информация, която вече е напълно достъпна в публичното пространство или се основава на необосновани слухове.

- (44) Следва да има тясна причинно-следствена връзка между сигнала и неблагоприятното третиране, на което пряко или непряко е подложено сигнализиращото лице, за да може това неблагоприятно третиране да се счита за ответно действие с цел отмъщение и в резултат на това сигнализиращото лице да може да се ползва от правна защита в това отношение. Ефективната защита на сигнализиращите лица като средство за по-ефективното прилагане на правото на Съюза изисква широко определение за ответни действия с цел отмъщение, което да обхваща всяко действие или бездействие, която е възникнало в работен контекст и което им вреди. Настоящата директива следва обаче да не възпрепятства работодателите да вземат решения, свързани със заетостта, които не са предизвикани от подаването на сигнал или публичното оповестяване.
- (45) Защитата срещу ответни действия с цел отмъщение като средство за защита на свободата на изразяване и свободата и плурализма на медиите следва да се предоставя както на лица, които подават сигнали с информация за действия или бездействия в рамките на дадена организация („вътрешно подаване на сигнал“), или към външен орган („външно подаване на сигнал“), така и на лица, които правят тази информация обществено достояние, като например я оповестяват пряко на обществеността чрез онлайн платформи или социални мрежи или на медиите, избрани длъжностни лица, организации на гражданското общество, синдикални организации или професионални и търговски организации.
- (46) Лицата, сигнализиращи за нередности, са особено важни източници за разследващите журналисти. Предоставянето на ефективна защита на лицата, сигнализиращи за нередности, срещу ответни действия с цел отмъщение увеличава правната сигурност на тези лица и на лицата, които биха могли да сигнализират за нередности, и следователно насърчава подаването на сигнал за нередности чрез медиите. В това отношение защитата на лицата, сигнализиращи за нередности, като журналистически източници е от решаващо значение за запазване на ролята на разследващата журналистика на „пазител“ в демократичните общества.
- (47) От съществено значение за ефективното разкриване и предотвратяване на нарушения на правото на Съюза е съответната информация да достига бързо до тези, които са най-близо до източника на проблема, могат най-добре да го разследват и разполагат с правомощията да го отстранят, когато е възможно. Ето защо по принцип сигнализиращите лица следва да бъдат насърчавани първо да използват вътрешните канали за подаване на сигнали и да подават сигнал на своя работодател, ако тези канали са на тяхно разположение и може разумно да се очаква да функционират. Такъв е случаят по-специално, когато сигнализиращите лица считат, че нарушението може да бъде ефективно разгледано в рамките на съответната организация и че не съществува риск от ответни действия с цел отмъщение. Поради това правните субекти в частния и в публичния сектор следва да създадат подходящите вътрешни процедури за приемане на сигнали и за предприемане на последващи действия по тях. Такова насърчаване се отнася и до случаите, в които такива канали са били установени, без това да се изисква от правото на Съюза или от националното право. Този принцип следва да спомогне за насърчаване на култура на добра комуникация и корпоративна социална отговорност в организациите, която възприема сигнализиращите лица като значително да допринасят за автокорекцията и върховите постижения в рамките на организацията.
- (48) За правните субекти в частния сектор задължението за създаване на канали за вътрешно подаване на сигнали следва да отговаря на техния размер и степента на риска, който техните дейности представляват за обществен интерес. Задължението за създаване на канали за вътрешно подаване на сигнали следва да се прилага спрямо всички предприятия с 50 или повече работници, независимо от естеството на техните дейности, въз основа на задължението им да събират ДДС. След подходяща оценка на риска, държавите членки могат също да изискат и от други предприятия да създадат канали за вътрешно подаване на сигнали в конкретни случаи, например поради значителните рискове, които могат да възникнат вследствие на техни дейности.
- (49) Настоящата директива следва да не засяга възможността държавите членки да насърчават правните субекти в частния сектор с по-малко от 50 работници да създават канали за вътрешно подаване на сигнали и предприемане на последващи действия, включително чрез установяване на по-малко препоръчителни изисквания по отношение на тези канали, различни от предвидените в настоящата директива, при условие че тези изисквания гарантират поверителност и надлежни последващи действия.
- (50) Изключването на малките предприятия и микропредприятията от задължението за създаване на канали за вътрешно подаване на сигнали не следва да се прилага по отношение на частни предприятия, които са задължени да установят канали за вътрешно подаване на сигнали по силата на актове на Съюза, посочени в части I.B и II от приложението.
- (51) Следва да е ясно, че когато става въпрос за правни субекти в частния сектор, които не предвиждат канали за вътрешно подаване на сигнали, сигнализиращите лица следва да могат да подадат сигнал външно до компетентните органи, и тези лица следва да се ползват от предвидената в настоящата директива защита срещу ответни действия с цел отмъщение.
- (52) За да се гарантира по-специално, че правилата за обществените поръчки в публичния сектор се спазват, задължението за създаване на канали за вътрешно подаване на сигнал следва да се прилага спрямо всички възлагащи органи и възлагащи дружества на местно, регионално и национално равнище, като същевременно отговаря на техния размер.
- (53) При условие че се гарантира поверителността на данните за самоличността на сигнализиращото лице, всяко правно образувание в частния и публичния сектор определя вида на каналите за подаване на сигнали, които ще бъдат създадени. По-конкретно, каналите за подаването на сигнали следва да дават възможност на лицата да подават сигнали писмено и да изпращат сигналите по пощата, чрез кутия(и) за лично подаване на жалби или чрез онлайн платформа (било то чрез интранет или интернет платформа), или да подават сигнали устно чрез телефонна „гореща линия“ или друга система за гласови съобщения, или и двете. По искане на сигнализиращото лице тези канали следва също така да дават възможността за подаването на сигнали чрез провеждането на лични срещи в рамките на разумен срок.

- (54) Право да приемат сигнали за нарушения от името на правни субекти в частния и публичния сектор могат да получат и трети лица, при условие че предлагат подходящи гаранции за зачитане на независимостта, поверителността, защитата на данните и опазването на тайната. Тези трети лица могат да бъдат доставчици на платформи за външно подаване на сигнал, външни съветници одитори, представители на синдикалните организации или представители на служителите.
- (55) Процедурите за вътрешно подаване на сигнали следва да дават възможност на правните субекти в частния сектор да приемат и разследват напълно поверително сигнали не само от работниците на субекта и на неговите дъщерни дружества или филиали („групата“), но и доколкото е възможно, от всички представители и доставчици на групата и от всяко лице, което придобива информация чрез свързани с неговата работна дейност с предприятието и групата.
- (56) Изборът на най-подходящите лица или отдели в рамките на правен субект в частния сектор, които да бъдат определени за компетентни да приемат сигнали и да предприемат последващи действия по тях, зависи от структурата на субекта, но във всеки случай тяхната функция следва да е такава, че да гарантира независимост и липса на конфликт на интереси. В по-малки субекти тази функция може да се съвместява с други функции, като се изпълнява от служител на дружеството, който е в добра позиция да подава сигнал пряко на организационния ръководител, като например директор по спазването на изискванията или директор по човешките ресурси, служител по въпросите на почтеността, юрист или служител по защитата на личните данни, главен финансов директор, изпълнителен директор по одитите или член на управителния съвет.
- (57) В контекста на вътрешното подаване на сигнали информирането на сигнализиращото лице, доколкото това е възможно от правна гледна точка и по възможно най-всеобхватния начин, за последващи действия във връзка със сигнала е от решаващо значение за изграждането на доверие в ефективността на цялостната система за защита на лицата, сигнализиращи за нередности, и намаля вероятността от подаването на допълнителни ненужни сигнали или публично оповестяване. Сигнализиращото лице следва да бъде уведомено в разумен срок за предвидените действия в резултат от подадения сигнал или за предприетите последващи действия във връзка със сигнала и за основанията за избора на тези последващи действия. Последващите действия могат да включват например препращане към други канали или процедури в случай на сигнали, засягащи изключително индивидуалните права на сигнализиращото лице, приключване на процедурата въз основа на липса на достатъчно доказателства или други основания, започване на вътрешно разследване и евентуално констатациите от него и всички мерки, предприети за решаване на повдигнатия въпрос, сезиране на компетентен орган за по-нататъшно разследване, доколкото тази информация няма да засегне разследването или да накърни правата на засегнатото лице. Във всички случаи сигнализиращото лице следва да бъде информирано за хода на разследването и за резултата от него. Следва да е възможно от сигнализиращото лице да бъде поискано да предостави допълнителна информация в хода на разследването, макар и без да е налице задължение за това.
- (58) Разумният срок за информиране на сигнализиращото лице не следва да е по-дълъг от три месеца. В случаите, когато все още се определят подходящите последващи действия, сигнализиращото лице следва да бъде уведомено за това и за всяка допълнителна обратна информация, която то следва да очаква.
- (59) Лицата, които обмислят да подадат сигнал за нарушения на правото на Съюза, следва да могат да вземат информирано решение относно това дали, как и кога да подадат сигнал. От правните субекти в частния и публичния сектор, които разполагат с процедури за вътрешно подаване на сигнали, следва да се изисква да предоставят информация за тези процедури, както и за процедурите за външно подаване на сигнали до съответните компетентни органи. От съществено значение е тази информация да бъде ясна и лесно достъпна, включително, доколкото е възможно, и за лица, освен работници, които са в контакт със субекта чрез свързани с тяхната работна дейност, като например доставчици на услуги, дистрибутори, доставчици и бизнес партньори. Например тази информация може да бъде поставена на видно място, до което имат достъп всички лица, и на уебсайта на субекта, и може да бъде включена в курсове и семинарни обучения по етика и почтеност.
- (60) Ефективното разкриване и предотвратяване на нарушенията на правото на Съюза изисква да се гарантира, че лицата, които биха могли да сигнализират за нередности, могат лесно и напълно поверително да предоставят информацията, която притежават, на вниманието на съответните компетентни органи, които могат да разследват и да отстранят проблема, когато е възможно.
- (61) Възможно е да не съществуват вътрешни канали или да са използвани, но да не функционират правилно, например защото сигналът не е разгледан надлежно или в разумен срок или не са предприети подходящи действия срещу нарушението, въпреки резултатите от съответното вътрешно разследване, потвърждаващи наличието на нарушение.
- (62) В други случаи не е разумно да се очаква правилно функциониране на използването на вътрешни канали. Това е най-видно в случая, когато сигнализиращите лица имат основателни причини да считат, че биха били обект на ответни действия с цел отмъщение, свързани с подаването на сигнал, включително в резултат на нарушаване на поверителност, или че компетентните органи биха били в по-добра позиция да предприемат ефективни действия

за отстраняване на нарушението. Компетентните органи биха били в по-добра позиция например ако в нарушението участва лицето, което носи крайната отговорност в работен контекст, или съществува риск нарушението или свързаните с него доказателства да бъдат укрити или унищожени; или, по-общо, ефективността на разследващите действия на компетентните органи в противен случай може да бъде застрашена, като в случай на подаване на сигнал за картелни споразумения и други нарушения на правилата за конкуренцията; или нарушението изисква спешни действия, например за опазване на здравето и безопасността на хората или за опазване на околната среда. Във всички случаи лицата, сигнализиращи външно към компетентните органи и, когато е уместно — към институции, органи, служби или агенции на Съюза, следва да бъдат защитени. Настоящата директива следва също така да предоставя защита, когато правото на Съюза или националното право изисква от сигнализиращите лица да подават сигнал към компетентните национални органи например като част от служебните си задължения и отговорности или защото нарушението е престъпление.

- (63) Един от основните фактори, които възпират лицата, които биха могли да сигнализират за нередности, е липсата на доверие в ефективността от подаването на сигнали. Ето защо е необходимо да се наложи ясно задължение за компетентните органи да създадат подходящи канали за външно подаване на сигнали, да предприемат надлежно последващи действия по приетите сигнали и да информират сигнализиращите лица в разумен срок.
- (64) Държавите членки следва да определят органите, компетентни да приемат информация за нарушения, попадащи в обхвата на настоящата директива, и да предприемат подходящи последващи действия по попадените сигнали. Такива компетентни органи могат да бъдат съдебни, регулаторни или надзорни органи, компетентни в съответните конкретни области, или органи с по-обща компетентност на централно равнище в рамките на дадена държава членка, правоприлагащи агенции, органи за борба с корупцията или омбудсмени.
- (65) Като получатели на сигнали, определените за компетентни органи следва да разполагат с необходимия капацитет и правомощия, за да гарантират предприемането на подходящи последващи действия, включително оценка на точността на представените в сигнала твърдения и предприемане на мерки за отстраняване на сигнализираните нарушения чрез започване на вътрешна анкета, разследване, наказателно преследване или действия за събиране на средства или други подходящи коригиращи действия, в съответствие с техния мандат. Алтернативно тези органи следва да имат необходимите правомощия да препращат сигнала на друг орган, който следва да разследва сигнализираното нарушение, като гарантират, че са налице подходящи последващи действия от страна на този орган. По-специално, когато държавите членки желаят да установят външни канали за подаване на сигнали на централно равнище, например в областта на държавните помощи, държавите членки следва да въведат подходящи предпазни мерки, за да гарантират спазването на изискванията за независимост и автономност, определени в настоящата директива. Създаването на такива канали за външно подаване на сигнали не следва да засяга правомощията на държавите членки или на Комисията по отношение на надзора в областта на държавните помощи, нито настоящата директива не следва да засяга изключителната компетентност на Комисията по отношение на обявяването на съвместимостта на мерките за държавна помощ, по-специално по силата на член 107, параграф 3 от ДФЕС. По отношение на нарушенията на членове 101 и 102 от ДФЕС държавите членки следва да определят за компетентни органи посочените в член 35 от Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета ⁽³⁵⁾, без да се засягат правомощията на Комисията в тази област.
- (66) Компетентните органи следва също така да предоставят обратна информация на сигнализиращите лица относно действието, което е планирано или предприето като последващо действие, например сезиране на друг орган, приключване на процедурата въз основа на липса на достатъчно доказателства или други основания или започване на разследване и евентуално по отношение на направените от него констатации и всички мерки за справяне с повдигнатия въпрос, както и относно причините за избора на това последващо действие. Съобщенията относно крайния резултат от разследванията не следва да засягат приложимите правила на Съюза, които включват евентуални ограничения за публикуването на решения в областта на финансовото регулиране. Това следва да се прилага *mutatis mutandis* в областта на корпоративното данъчно облагане, ако подобни ограничения са предвидени в приложимото национално право.
- (67) Предприемането на последващи действия и предоставянето на обратната информация следва да бъде извършено в разумен срок, предвид необходимостта от бързо решаване на проблема, който е предмет на сигнала, както и необходимостта да се избегне ненужно публично оповестяване. Този срок не трябва да е по-дълъг от три месеца, но може да бъде удължен до шест месеца, когато е необходимо, поради специфични обстоятелства по случая, по-специално естеството и сложността на предмета на сигнала, които могат да изискват по-дълго разследване.
- (68) Правото на Съюза в някои области, като например в областта на пазарната злоупотреба, а именно Регламент (ЕС) № 596/2014 и Директива за изпълнение (ЕС) 2015/2392, гражданското въздухоплаване, а именно Регламент (ЕС) № 376/2014, или безопасността на свързаните с нефт и газ дейности в крайбрежни води, а именно Директива 2013/30/ЕС, вече предвижда създаването на канали за вътрешно и външно подаване на сигнали. Определените в настоящата директива задължения за създаване на такива канали следва, доколкото е възможно, да доразвият съществуващите канали, предвидени в конкретните актове на Съюза.

⁽³⁵⁾ Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 г. относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 и 82 от Договора (ОВ L 1, 4.1.2003 г., стр. 1).

- (69) Комисията, както и някои органи, служби и агенции на Съюза, като например Европейската служба за борба с измамите (OLAF), Европейската агенция по морска безопасност (EMSA), Европейска агенция за авиационна безопасност (EASA), Европейския орган за ценни книжа и пазари (ESMA), и Европейската агенция по лекарствата (EMA) разполагат с външни канали за подаване на сигнали и процедури за приемане на сигнали за нарушения, попадащи в обхвата на настоящата директива, в които се предвижда главно поверителност на данните за самоличността на сигнализиращите лица. Настоящата директива следва да не засяга вече съществуващи външни канали и процедури за подаване на сигнали, но следва да гарантира, че лицата, които подават сигнал на институции, органи, служби или агенции на Съюза, ще се ползват от общи минимални стандарти за защита навсякъде в Съюза.
- (70) За да се гарантира ефективността на процедурите за последващи действия във връзка със сигналите и предприемане на мерки за отстраняване на нарушения на съответните правила на Съюза, държавите членки следва да могат да предприемат мерки за намаляване на тежестта за компетентните органи в резултат на сигнали за незначителни нарушения на разпоредбите, попадащи в обхвата на настоящата директива, повтарящи се сигнали или сигнали за нарушения на допълнителни разпоредби, например разпоредби относно документацията или задълженията за уведомяване. Тези мерки могат да се състоят в това да се позволи на компетентните органи, след надлежна оценка на въпроса, да решат, че дадено сигнализирано нарушение е очевидно незначително и не изисква допълнителни последващи действия съгласно настоящата директива, освен прекратяване на процедурата. Също така държавите членки следва да могат да разрешават на компетентните органи да прекратяват процедурата по отношение на повтарящи се сигнали, които не съдържат нова съдържателна информация за предишен сигнал, по отношение на който съответната процедура е била приключена, освен ако нови правни или фактически обстоятелства оправдават различна форма на последващи действия. Освен това държавите членки могат да разрешат на компетентните органи да дават приоритет на третирането на сигнали за сериозни нарушения или нарушения на основни разпоредби, попадащи в обхвата на настоящата директива, в случай на голям входящ поток от сигнали.
- (71) Когато това е предвидено съгласно правото на Съюза или националното право, компетентните органи следва да отнасят случаите или съответната информация за нарушения до институции, органи, служби или агенции на Съюза, включително за целите на настоящата директива, до OLAF и Европейската прокуратура, без да се засяга възможността сигнализиращото лице да се обръща пряко към органите, службите или агенциите на Съюза.
- (72) В много области на политиката, попадащи в материалния обхват на настоящата директива, съществуват механизми за сътрудничество, чрез които националните компетентни органи обменят информация и извършват последващи дейности във връзка с нарушения на правилата на Съюза с трансгранично измерение. Примерите варират от системата за административна помощ и сътрудничество, създадена с Решение за изпълнение (ЕС) 2015/1918 на Комисията ⁽³⁶⁾, в случаи на трансгранични нарушения на законодателството на Съюза в областта на агрохранителната верига, мрежата за измамите с храни съгласно Регламент (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁷⁾, системата за бърз обмен на информация за опасни нехранителни продукти, създадена с Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁸⁾, мрежата за сътрудничество в областта на защитата на потребителите съгласно Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁹⁾, до форума по спазване на законодателството и управление в областта на околната среда, създаден с Решение на Комисията от 18 януари 2018 г. ⁽⁴⁰⁾, Европейската мрежа на органите по конкуренцията съгласно Регламент (ЕО) № 1/2003 и административното сътрудничество в областта на данъчното облагане съгласно Директива 2011/16/ЕС на Съвета ⁽⁴¹⁾. Компетентните органи на държавите членки следва да използват в пълна степен съществуващите механизми за сътрудничество, когато това е уместно, като част от задължението си за последващи действия във връзка със сигналите за нарушения, които попадат в обхвата на настоящата директива. Освен това органите на държавите членки могат да си сътрудничат и извън съществуващите механизми за сътрудничество в случаи на нарушения с трансгранично измерение в области, в които такива механизми за сътрудничество не съществуват.

⁽³⁶⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2015/1918 на Комисията от 22 октомври 2015 г. за създаване на системата за административна помощ и сътрудничество („система АПС“) съгласно Регламент (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета относно официалния контрол, провеждан с цел осигуряване на проверка на съответствието със законодателството в областта на фуражите и храните и правилата за опазване здравето на животните и хуманното отношение към животните (ОВ L 280, 24.10.2015 г., стр. 31).

⁽³⁷⁾ Регламент (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно официалния контрол, провеждан с цел осигуряване на проверка на съответствието със законодателството в областта на фуражите и храните и правилата за опазване здравето на животните и хуманното отношение към животните (ОВ L 165, 30.4.2004 г., стр. 1).

⁽³⁸⁾ Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 г. за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните (ОВ L 31, 1.2.2002 г., стр. 1).

⁽³⁹⁾ Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 27 октомври 2004 г. за сътрудничество между националните органи, отговорни за прилагане на законодателството за защита на потребителите (регламент за сътрудничество в областта на защита на потребителите) (ОВ L 364, 9.12.2004 г., стр. 1).

⁽⁴⁰⁾ Решение на Комисията от 18 януари 2018 г. за създаване на експертна група по спазване на законодателството и управление в областта на околната среда (ОВ C 19, 19.1.2018 г., стр. 3).

⁽⁴¹⁾ Директива 2011/16/ЕС на Съвета от 15 февруари 2011 г. относно административното сътрудничество в областта на данъчното облагане и за отмяна на Директива 77/799/ЕИО (ОВ L 64, 11.3.2011 г., стр. 1).

- (73) За да осигурят ефективна комуникация със служителите, отговарящи за разглеждането на сигнали, компетентните органи трябва да имат на разположение канали, които са удобни за използване, сигурни, гарантират поверителността при получаването и разглеждането на информацията, предоставена от сигнализиращото за сигнали лице, и дават възможност за трайно съхранение на информацията, така че да могат да се провеждат по-нататъшни разследвания. Това може да изисква тези канали да са отделени от общите канали, чрез които компетентните органи комуникират с обществеността, като обичайните публични системи за подаване на жалби или каналите, които компетентният орган обичайно ползва за вътрешна комуникация и комуникация с трети лица.
- (74) Служителите на компетентните органи, отговарящи за разглеждането на подадените сигнали, следва да са професионално обучени, включително по отношение на приложимите правила за защита на личните данни, за да разглеждат сигналите и да осигуряват комуникацията със сигнализиращото лице, както и да предприемат подходящи последващи действия във връзка със сигнала.
- (75) Лицата, които възнамеряват да подадат сигнал, следва да могат да вземат информирано решение относно това дали, как и кога да подадат сигнал. Ето защо компетентните органи следва да предоставят ясна и лесно достъпна информация за наличните канали за подаване на сигнали до компетентните органи, за приложимите процедури, както за техните служители, отговарящи за разглеждането на подадените сигнали. Цялата информация относно сигналите следва да бъде прозрачна, лесно разбираема и надеждна, за да се насърчава, а не да се възпрепятства подаването на сигнали.
- (76) Държавите членки следва да гарантират, че компетентните органи разполагат с адекватни процедури за защита при обработката на сигнали и за защита на личните данни на лицата, посочени в сигнала. Тези процедури следва да гарантират, че поверителността на всяко сигнализиращо лице, засегнато лице и трети лица, посочени в сигнала, например свидетели или колеги, е защитена на всички етапи на процедурата.
- (77) Необходимо е служителите на компетентния орган, отговарящи за разглеждането на подадените сигнали, и другите служители на компетентния орган, които имат право на достъп до информацията, предоставена от сигнализиращото лице, да спазват задължението за професионална тайна и поверителност, когато данните се предават във и извън рамките на компетентния орган, включително в случаите, когато компетентен орган започва разследване или вътрешно разследване, или предприема действия по принудително изпълнение във връзка със сигнала.
- (78) Редовният преглед на процедурите на компетентните органи и обменът на добри практики между тях следва да гарантират, че тези процедури са подходящи и следователно изпълняват своята функция.
- (79) Лицата, които оповестяват информацията, следва да имат право на защита в случаите, в които независимо от вътрешния или външния сигнал, нарушението остава без последствия, например когато нарушението не е било правилно оценено или разследвано или не са предприети нужните коригиращи действия. Целесъобразността на последващите действия следва да се оценява в съответствие с обективни критерии, свързани със задължението на компетентните органи да оценят точността на твърденията и да прекратят евентуално нарушение на правото на Съюза. Ето защо целесъобразността на последващите действия ще зависи от обстоятелствата на всеки отделен случай и от естеството на нарушените правила. По-конкретно, решение на органите, че нарушението е било очевидно незначително и че не са необходими други последващи действия, освен прекратяване на процедурата, може да представлява подходящо последващо действие съгласно настоящата директива.
- (80) Лицата, които оповестяват пряко информацията, също следва да имат право на защита в случаите, когато те имат основателни причини да смятат, че съществува непосредствена или явна опасност за обществения интерес, или риск от необратими вреди, включително увреждане на физическата неприкосновеност на дадено лице.
- (81) Лицата, които оповестяват пряко информацията, също следва да имат право на защита, когато имат основателни причини да смятат, че в случай на външно подаване на сигнал съществува риск от ответни действия с цел отмяне или има малка вероятност нарушението да бъде ефективно разгледано поради конкретните обстоятелства по случая, например когато доказателствата може да бъдат укривани или унищожени или когато даден орган може да е в тайно споразумение с извършителя на нарушението или да е замесен в нарушението.
- (82) Гарантирането на поверителността на самоличността на сигнализиращото лице по време на процеса на сигнализиране и разследванията в резултат на сигнал е основна предварителна мярка за предотвратяване на ответни действия с цел отмяне. Единствено следва да е възможно самоличността на сигнализиращото лице да бъде разкрита, когато това е необходимо и пропорционално задължение, изисквано съгласно правото на Съюза или националното право в контекста на разследванията на органите или съдебните производства, по-специално с оглед на гарантирането на правото на защита на засегнатите лица. Това задължение може да произтича по-специално от Директива 2012/13/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴²⁾. Защитата на поверителността не следва да се прилага, когато сигнализиращото лице умишлено е разкрило самоличността си в контекста на публично оповестяване.

⁽⁴²⁾ Директива 2012/13/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 г. относно правото на информация в наказателното производство (ОВ L 142, 1.6.2012 г., стр. 1).

- (83) Всяка обработка на лични данни, извършвана в съответствие с настоящата директива, включително обменът или предаването на лични данни от страна на компетентните органи, следва да бъдат предприети в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴³⁾ и Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁴⁾. Всеки обмен или предаване на информация от институции, органи, служби или агенции на Съюза съгласно настоящата директива следва да бъде предприет в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁵⁾. Особено внимание следва да се обърне на принципите, свързани с обработката на лични данни, определени в член 5 от Регламент (ЕС) 2016/679, член 4 от Директива (ЕС) 2016/680 и член 4 от Регламент (ЕС) 2018/1725, и на принципа на защита на данните на етапа на проектирането и по подразбиране, определен в член 25 от Регламент (ЕС) 2016/679, член 20 от Директива (ЕС) 2016/680 и членове 27 и 85 от Регламент (ЕС) 2018/1725.
- (84) Процедурите, установени в настоящата директива и тези за последващи действия във връзка със сигналите за нарушения на правото на Съюза в областите, попадащи в нейния обхват, преследват важна цел от широк обществен интерес на Съюза и на държавите членки по смисъла на член 23, параграф 1, буква д) от Регламент (ЕС) 2016/679, тъй като са насочени към укрепване на прилагането на правото и политиките на Съюза в конкретни области, в които нарушенията могат сериозно да навредят на обществения интерес. Ефективната защита на поверителността на самоличността на сигнализиращите лица е необходима за защитата на правата и свободите на други лица, по-специално на сигнализиращите лица, както е предвидено в член 23, параграф 1, буква и) от Регламент (ЕС) 2016/679. Държавите членки следва да гарантират, че настоящата директива е ефективна, включително, когато е необходимо, чрез ограничаване посредством законодателни мерки на упражняването на определени права на защита на данните на засегнатите лица в съответствие с член 23, параграф 1, букви д) и и) и член 23, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2016/679, доколкото и за какъвто срок това е необходимо за предотвратяване и справяне с опитите за възпрепятстване на подаването на сигнали или за затрудняване, осуетяване или забавяне на последващите действия, по-специално разследванията, или опитите за установяване на самоличността на сигнализиращите лица.
- (85) Ефективната защита на поверителността на самоличността на сигнализиращите лица е също толкова необходима за защитата на правата и свободите на други лица, по-специално на сигнализиращите лица, когато сигналите се обработват от органите, както е определено в член 3, параграф 7 от Директива (ЕС) 2016/680. Държавите членки следва да гарантират, че настоящата директива е ефективна, включително, когато е необходимо, чрез ограничаване посредством законодателни мерки на упражняването на определени права на защита на данните на засегнатите лица в съответствие с член 13, параграф 3, букви а) и д), член 15, параграф 1, букви а) и д), член 16, параграф 4, букви а) и д) и член 31, параграф 5 от Директива (ЕС) 2016/680, доколкото и за какъвто срок е необходимо за предотвратяване и справяне с опитите за възпрепятстване на подаването на сигнали, за затрудняване, осуетяване или забавяне на последващите действия, по-специално разследванията, или опитите за установяване на самоличността на сигнализиращите лица.
- (86) Държавите членки следва да осигурят, че е налице подходящо водене на регистър по отношение на всички сигнали за нарушение, че данните от всеки сигнал са достъпни и че информацията, получавана посредством сигнали, може да бъде използвана като доказателство при действия по принудително изпълнение, по целесъобразност.
- (87) Сигнализиращите лица следва да бъдат защитени срещу всяка форма на ответни действия с цел отмъщение, преки или непреки, предприети, насърчени или толерирани от работодателя или клиента или получателя на услуги, както и от лица, които работят за или действат от името на последния, включително колеги и ръководители в същата организация или в други организации, с които сигнализиращото лице е в контакт в контекста на свързаните с неговата работа дейности.
- (88) Когато се предприемат ответни действия с цел отмъщение, без да бъдат възпрепятствани и наказани, това действия обезсърчавашо на лицата, които биха могли да сигнализират за нередности. Ясната юридическа забрана в закона за предприемане на ответни действия с цел отмъщение би имала важен възпиращ ефект и би била допълнително подсилена от разпоредбите за лична отговорност и санкции за извършителите на ответни действия с цел отмъщение.

⁽⁴³⁾ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

⁽⁴⁴⁾ Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 89).

⁽⁴⁵⁾ Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39).

- (89) Лицата, които биха могли да сигнализируют за нередности, но не са сигурни как да подадат сигнал или дали в крайна сметка ще бъдат защитени, могат да се въздържат да подадат сигнал. Държавите членки следва да гарантират, че относимата и точна информация в това отношение се предоставя по начин, който е ясен и лесно достъпен за широката общественост. Следва да се предоставя възможност за индивидуални, безпристрастни и поверителни съвети, които са безплатни и които се отнасят, например, до това дали въпросната информация попада в обхвата на приложимите правила за защита на лицата, сигнализиращи за нередности, кой канал за подаване на сигнали е най-добре да бъде използван и кои са възможните алтернативни процедури, в случай че информацията не попада в обхвата на приложимите правила, т.нар. „обозначаване“. Достъпът до такива съвети може да помогне да се гарантира, че сигналите се подават чрез подходящи канали, отговорно и че нарушенията се откриват своевременно или дори се предотвратяват. Такава индивидуална консултация и информация могат да бъдат предоставяни от информационен център или единен и независим административен орган. Държавите членки могат да решат да разширят обхвата на тези съвети, за да включат правни консултации. Когато такива съвети се предоставят на сигнализиращите лица от страна на организации на гражданското общество, които са обвързани от задължението за запазване на поверителния характер на получената информация, държавите членки следва да гарантират, че тези организации не са обект на ответни действия с цел отмъщение, например под формата на икономически предразсъдъци чрез ограничаване на достъпа им до финансиране или включване в черен списък, които биха могли да възпрепятстват правилното функциониране на организацията.
- (90) Компетентните органи следва да предоставят на сигнализиращите лица необходимата им подкрепа за ефективен достъп до защита. По-специално те следва да представят доказателства или друга документация, която се изисква, за да се потвърди пред други органи или съдилища, че е имало външно подаване на сигнал. Съгласно определени национални рамки и в определени случаи сигнализиращите лица могат да се възползват от начини на удостоверение на факта, че те отговарят на условията на приложимите правила. Независимо от тези възможности, те следва да имат ефективен достъп до съдебен контрол, посредством който съдът трябва да реши, въз основа на всички конкретни обстоятелства по случая, дали те отговарят на условията на приложимите правила.
- (91) Не следва да бъде възможно използването на правните или договорните задължения на физическите лица, като например клаузи за лоялност в договорите или споразумения за поверителност или неоповестяване на информация, за да се попречи на подаването на сигнал, да се откаже помощ или да бъдат санкционирани сигнализиращите лица за това, че са подали сигнал с информация за нарушения или са направили публично оповестяване, когато оповестяването на информацията, попадаща в обхвата на тези клаузи и споразумения, е необходимо за разкриване на нарушението. Когато тези условия са изпълнени, сигнализиращите лица не следва да носят никаква отговорност — гражданска, наказателна, административна или свързана с трудовата заетост. Целесъобразно е да има защита от носене на отговорност за подаване на сигнал или публично оповестяване на информация съгласно настоящата директива, по отношение на която сигнализиращото лице има основателни причини да смята, че подаването на сигнал или публичното оповестяване е било необходимо за разкриване на нарушение съгласно настоящата директива. Такава защита не следва да обхваща излишната информация, която лицето е разкрило, без да има такива основателни причини.
- (92) Когато сигнализиращите лица законно придобиват или получават достъп до подадената информация за нарушения или до документите, съдържащи тази информация, те следва да се ползват с имунитет по отношение на отговорността. Това следва да се прилага както в случаите, когато сигнализиращите лица разкриват съдържанието на документи, до които имат законен достъп, така и в случаите, когато те правят копия на такива документи или ги изнасят от помещенията на организацията, в която работят, в нарушение на договорни или други клаузи, предвиждащи, че съответните документи са собственост на организацията. Сигнализиращите лица следва също така да се ползват с имунитет по отношение на отговорността в случаите, когато придобиването на или достъпът до съответната информация или документи повдига въпроса за гражданска, административна или свързана с трудовата дейност отговорност. Примери за това са случаите, в които сигнализиращите лица са получили информацията чрез достъп до електронните съобщения на колега или до досиета, които те обикновено не използват в рамките на своята работа, като са направили снимки на помещенията на организацията или са си осигурили достъп до място, до което обикновено нямат достъп. Когато сигнализиращите лица са придобили или са получили достъп до съответната информация или документи, извършвайки престъпление, като например неправомерно проникване или хакерство, тяхната наказателна отговорност следва да продължи да се урежда от приложимото национално право, без да се засяга защитата, предоставена по член 21, параграф 7 от настоящата директива. По същия начин всяка друга възможна отговорност на сигнализиращите лица, произтичаща от действие или бездействие, което не е свързано с подаването на сигнал или не е необходимо за разкриване на нарушение съгласно настоящата директива, следва да продължи да се урежда от приложимото право на Съюза или национално право. В тези случаи националните съдилища следва да разглеждат отговорността на сигнализиращите лица с оглед на цялата имаща отношение фактическа информация и като вземат предвид конкретните обстоятелства по случая, включително необходимостта и пропорционалността на действието или бездействието във връзка със сигнализирането или публично оповестяването.
- (93) Съществува вероятност ответните действия с цел отмъщение да бъдат оправдани на основание, различно от подаването на сигнал, и за сигнализиращите лица може да бъде много трудно да докажат връзката между подаването на сигнала и ответните действия с цел отмъщение, докато извършителите на ответните действия с цел отмъщение могат да разполагат с по-големи правомощия и ресурси, за да документират предприетите действия и основанийето. Поради това, след като сигнализиращото лице докаже *prima facie*, че е подало сигнал за нарушение

или е направило публично оповестяване на информация в съответствие с настоящата директива и в резултат на това е претърпяло вреда, тежестта на доказване трябва да се прехвърли към лицето, което е предприело увреждащото действие, като от него следва да се изиска да докаже, че предприетите действия не са свързани по какъвто и да е начин с подаването на сигнала или публичното оповестяване.

- (94) Освен предвидената в закона изрична забрана за ответни действия с цел отмъщение, от съществено значение е, че сигнализиращите лица, подложени на такива действия, имат достъп до средства за правна защита и обезщетение. Подходящото за всеки един случай правно средство за защита следва да се определя от вида на предприетото ответно действие с цел отмъщение и обезщетението за нанесената вреда в такива случаи следва да бъде пълно в съответствие с националното право. Подходящото правно средство за защита може да бъде под формата на действия за възстановяване, например при уволнение, прехвърляне или понижаване, отказ на обучение или на повишение, или за възобновяване на прекратено разрешение, лиценз или договор; обезщетение за действителни и бъдещи финансови загуби, например за загуба на минали възнаграждения, но и за бъдещи загуби на доход, разходи, свързани с промяна за професията; и обезщетение за други икономически вреди като правни разноски и разходи за медицинско лечение, и за нематериални вреди като болка и страдание.
- (95) Макар видовете правни действия могат да бъдат различни в различните правните системи, те следва да гарантират, че обезщетението или възстановяването е реално и ефективно по начин, който е пропорционален на понесените вреди и е възпиращ. От значение в този контекст са Принципите на европейския стълб на социалните права, и по-специално принцип 7, съгласно който „преди уволнение работниците имат право да бъдат информирани за причините и да получат предизвестие в разумен срок. Те имат право на достъп до ефективно и безпристрастно разрешаване на спорове и, в случай на неоснователно уволнение, правото на правна защита, включително подходящо обезщетение“. Правните средства за защита, установени на национално равнище, не следва да обезсърчават лицата, които биха могли да сигнализират за нередности в бъдеще. Така например, предвиждането на обезщетението като алтернатива на възстановяването на работа, в случай на уволнение, би могло да доведе до системна практика, по-специално от по-големи организации, и по този начин ще има възпиращ ефект върху лицата, които биха могли да сигнализират за нередности в бъдеще.
- (96) От особено значение за сигнализиращите лица са временните правни средства за защита, в очакване на приключване на съдебното производство, което може да се проточи във времето. По-конкретно за сигнализиращите лица следва също да са достъпни временните мерки, предвидени съгласно националното право, с оглед на прекратяването на заплахи, опити или продължаващи ответни действия с цел отмъщение, като тормоз, или за предотвратяването на форми на ответни действия с цел отмъщение, като например уволнение от работа, които може да е трудно да се променят след като е изминало твърде много време и които могат да доведат лицето до финансова безизходица — перспектива, която може сериозно да обезсърчи лицата, които биха могли да сигнализират за нередности.
- (97) Действията, предприети срещу сигнализиращите лица извън работен контекст, например чрез производства, свързани с клевета, нарушаване на авторските права, търговски тайни, поверителност и защита на личните данни, също могат да имат сериозен възпиращ ефект върху сигнализирането на нередности. Сигнализиращите лица би следвало да могат да разчитат на подаването на сигнал с информация за нарушения или публичното оповестяване на информация в съответствие с настоящата директива като защита в такива производства, при условие че информацията, за която е подаден сигнал или е публично оповестена, е била необходима за разкриване на нарушението. В тези случаи, лицето, по чиято инициатива е образувано производството, следва да носи доказателствената тежест за това, че сигнализиращото лице не отговаря на условията, посочени в настоящата директива.
- (98) С Директива (ЕС) 2016/943 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁶⁾ се установяват правила, за да се гарантира достатъчно и последователно равнище на гражданскоправна защита в случай на незаконно придобиване, използване или разкриване на търговска тайна. В нея обаче се предвижда също така, че придобиването, използването или разкриването на търговска тайна се счита за законосъобразно, доколкото това е позволено от правото на Съюза. Лицата, които разкриват търговски тайни, придобити в работен контекст, следва да се ползват от защитата, предоставена с настоящата директива, включително по отношение на невъзникването на гражданска отговорност за тях, при условие че те отговарят на условията, посочени в настоящата директива, включително че оповестяването е било необходимо, за да се разкрие нарушение, попадащо в материалния обхват на настоящата директива. Когато тези условия са изпълнени, разкриването на търговски тайни следва да се счита за „разрешено“ от правото на Съюза по смисъла на член 3, параграф 2 от Директива (ЕС) 2016/943. Освен това двете директиви следва да се разглеждат като допълващи се и мерките за гражданскоправна защита, процедурите и правните средства за защита, както и изключенията, предвидени в Директива (ЕС) 2016/943, следва да останат приложими за всяко разкриване на търговски тайни, попадащи извън обхвата на настоящата директива. Компетентните органи, които получават информация за сигнали, която включва търговски тайни, следва да гарантират, че те не се използват или оповестяват за цели извън необходимото за подходящи последващи действия във връзка с подадените сигнали.

⁽⁴⁶⁾ Директива (ЕС) 2016/943 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 г. относно защитата на неразкрити ноу-хау и търговска информация (търговски тайни) срещу тяхното незаконно придобиване, използване и разкриване (ОВ L 157, 15.6.2016 г., стр. 1).

- (99) Съответните съдебни такси могат да бъдат значителен разход за сигнализиращите лица, оспорващи в съдебни производства предприети срещу тях ответни действия с цел отмъщение. Въпреки че те могат да си възстановят тези такси в края на производството, е възможно да не успеят да заплатят тези такси, ако бъдат начислени в началото на производството, особено ако са безработни и са включени в черните списъци. Помощта в наказателни съдебни производства, по-специално когато сигнализиращите лица отговарят на условията на Директива (ЕС) 2016/1919 на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁷⁾, и в по-общ план подкрепата за тези, които са в сериозна финансова нужда, може да бъде ключова в определени случаи за ефективното прилагане на техните права на защита.
- (100) Правата на засегнатите лица следва да бъдат защитени, за да се избегне накърняване на репутацията или други отрицателни последици. Освен това правото на защита и достъп до правните средства за защита на засегнатото лице следва изцяло да се зачита на всеки етап от процедурата след подаването на сигнала в съответствие с членове 47 и 48 от Хартата на основните права на Европейския съюз. Държавите членки следва да осигурят защитата на поверителността на самоличността на засегнатото лице и да гарантират неговите права на защита, включително правото на достъп до досието, правото на изслушване и правото на ефективни правни средства за защита срещу решението по отношение на засегнатото лице съгласно приложимите процедури, определени от националното законодателство в контекста на разследванията или последващите съдебни производства.
- (101) Всяко лице, което понася вреда, независимо дали пряко или непряко, в резултат на подаването на сигнал или публичното оповестяване на информация с неточно или подвеждащо съдържание, следва да запази защитата и правните средства за защита, с които разполага, съгласно правилата на общото национално право. Когато такава неточна или подвеждаща информация е подадена или публично е оповестена доброволно и съзнателно, засегнатите лица следва да имат право на обезщетение в съответствие с националното право.
- (102) Необходимо е да се предвидят наказателни, граждански или административни санкции, за да се гарантира ефективността на правилата относно защитата на лицата, сигнализиращи за нередности. Санкциите срещу тези, които предприемат ответни действия с цел отмъщение или други увреждащи действия срещу сигнализиращи лица, могат да обезкуражат предприемането на други такива бъдещи действия. Необходими са също санкции спрямо лицата, които съзнателно подават сигнал или публично оповестяват информация за нарушения, която е доказано, че е умишлено невярна, за да се предотврати по-нататъшното злонамерено подаване на сигнали и да се запази доверието в системата. Пропорционалността на тези санкции следва да гарантира, че те нямат възпиращ ефект върху лицата, които биха могли да сигнализират за нередности.
- (103) Всяко решение, взето от органите, което засяга неблагоприятно правата, предоставени с настоящата директива, и по-специално решенията, с които компетентните органи решават да прекратят процедурата относно нарушение, за което е подаден сигнал, тъй като е очевидно маловажно или тъй като представлява повтарящ се сигнал, или решават, че даден сигнал не заслужава да бъде разгледан с приоритет, подлежи на съдебен контрол в съответствие с член 47 от Хартата.
- (104) Настоящата директива въвежда минимални стандарти и държавите членки следва да могат да въведат или запазят по-благоприятни разпоредби по отношение на сигнализиращото лице, при условие че тези разпоредби не са в противоречие с мерките за защита на засегнатите лица. Транспонирането на настоящата директива при никакви обстоятелства не следва да предоставя основания за намаляване на равнището на защита, което вече се предоставя на сигнализиращите лица съгласно националното право в областите на нейното приложение.
- (105) В съответствие с член 26, параграф 2 от ДФЕС вътрешният пазар трябва да обхваща пространство без вътрешни граници, в което е осигурено свободното движение на стоки и услуги. Вътрешният пазар следва да осигурява на гражданите на Съюза добавена стойност под формата на по-добро качество и безопасност на стоките и услугите, като се осигуряват високи стандарти за опазване на общественото здраве и опазване на околната среда, както и свободно движение на лични данни. Поради това член 114 от ДФЕС е подходящото правно основание за приемането на мерките, необходими за установяването и функционирането на вътрешния пазар. Освен член 114 от ДФЕС, настоящата директива следва да има допълнителни специфични правни основания, за да обхване областите, които се позовават на член 16, член 43, параграф 2, член 50, член 53, параграф 1, членове 91 и 100, член 168, параграф 4, член 169, член 192, параграф 1 и член 325, параграф 4 от ДФЕС и член 31 от Договора за Евратом за приемането на мерки на Съюза.
- (106) Материалният обхват на настоящата директива се основава на установяването на областите, в които въвеждането на защита на лицата, сигнализиращи за нередности, се явява обосновано и необходимо въз основа на наличните към момента доказателства. Ако се окаже необходимо, този материален обхват може да бъде разширен, за да обхване други области или актове на Съюза като средство за подобряване на тяхното прилагане, с оглед на доказателства, които могат да се появят в бъдеще или въз основа на оценка на начина, по който функционира настоящата директива.
- (107) При приемането на последващи законодателни актове от значение за области на политиката, обхванати от настоящата директива, следва по целесъобразност да се посочва в тях, че се прилага настоящата директива. При необходимост материалният обхват на настоящата директива следва да бъде адаптиран и приложението следва да бъде изменено съответно.

⁽⁴⁷⁾ Директива (ЕС) 2016/1919 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 г. относно правната помощ за заподозрени и обвиняеми в рамките на наказателното производство и за искани за предаване лица в рамките на производството по европейска заповед за арест (ОВ L 297, 4.11.2016 г., стр. 1).

- (108) Доколкото целта на настоящата директива, а именно подобряване на правоприлагането в определени области на политиката и по отношение на актове, в които нарушенията на правото на Съюза могат да причинят сериозна вреда на обществения интерес, посредством ефективна защита на лицата, сигнализиращи за нередности, не може да бъде постигнато в достатъчна степен от държавите членки, които действат самостоятелно или по неkoordinиран начин, а може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза чрез установяване на общи минимални стандарти за защитата на лицата, сигнализиращи за нередности, и като се има предвид, че само действия от страна на Съюза могат да осигурят съгласуваност и привеждане в съответствие на съществуващите правила на Съюза относно защитата на лицата, сигнализиращи за нередности, Съюзът може да приема мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, заложен в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.
- (109) Настоящата директива зачита основните права и принципите, признати по-специално от Хартата, и по-конкретно член 11 от нея. За тази цел е от съществено значение настоящата директива да се прилага в съответствие с тези права и принципи, като гарантира пълно зачитане, наред с другото, на свободата на изразяване и информация, правото на защита на личните данни, свободата на стопанската инициатива, правото на високо равнище на защита на потребителите, правото на високо равнище на закрила на човешкото здраве, правото на високо равнище на опазване на околната среда, правото на добра администрация, правото на ефективни правни средства за защита и правото на защита.
- (110) С Европейския надзорен орган по защита на данните беше проведена консултация в съответствие с член 28, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 45/2001,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ГЛАВА I

ОБХВАТ, ОПРЕДЕЛЕНИЯ И УСЛОВИЯ ЗА ЗАКРИЛА

Член 1

Цел

Целта на настоящата директива е да подобри прилагането на правото и политиките на Съюза в конкретни области, като се определят общи минимални стандарти, с които се осигурява високо ниво на защита на лицата, които подават сигнали за нарушения на правото на Съюза.

Член 2

Материален обхват

1. Настоящата директива установява общи минимални стандарти за защита на лицата, които подават сигнали за следните нарушения на правото на Съюза:

- а) нарушения, попадащи в обхвата на актовете на Съюза, определени в приложението, които засягат следните области:
- i) обществени поръчки;
 - ii) финансови услуги, продукти и пазари и предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма;
 - iii) безопасност на продуктите и съответствие;
 - iv) безопасност на транспорта;
 - v) опазване на околната среда;
 - vi) радиационна защита и ядрена безопасност;
 - vii) безопасност на храните и фуражите, здраве на животните и хуманно отношение към тях;
 - viii) обществено здраве;
 - ix) защита на потребителите;
 - x) защита на неприкосновеността на личния живот и личните данни и сигурност на мрежите и информационните системи;

- б) нарушения, засягащи финансовите интереси на Съюза, посочени в член 325 от ДФЕС и допълнително уточнени в съответните мерки на Съюза;
 - в) нарушения, свързани с вътрешния пазар, както е посочено в член 26, параграф 2 от ДФЕС, включително нарушения на правилата на Съюза за конкуренцията и държавната помощ, и както и нарушения, свързани с вътрешния пазар във връзка с действия, които нарушават правилата за корпоративното данъчно облагане, или с договорености, чиято цел е да се получи данъчно преимущество, което противоречи на предмета или на целта на приложимото право в областта на корпоративно данъчно облагане.
2. Настоящата директива не засяга правото на държавите членки да разширят защитата съгласно националното законодателство към области или действия, които не са обхванати от параграф 1.

Член 3

Връзка с други правни актове на Съюза и национални разпоредби

1. Когато в секторните актове на Съюза, посочени в част II от приложението, се предвиждат специални правила относно подаването на сигнали за нарушения, прилагат се посочените в тези актове правила. Разпоредбите на настоящата директива се прилагат, доколкото даден въпрос не е императивно уреден в тези секторни актове на Съюза.
2. Настоящата директива не засяга отговорността на държавите членки да гарантират националната сигурност или техните правомощия да защитават основните си интереси в областта на сигурността. По-специално, тя не се прилага по отношение на доклади за нарушения на правилата за възлагане на обществени поръчки, включващи аспекти, свързани с отбраната или сигурността, освен ако не са обхванати от съответните актове на Съюза.
3. Настоящата директива не засяга прилагането на правото на Съюза или на националното право във връзка със:
 - а) защитата на класифицирана информация;
 - б) защитата на привилегиата на правната и медицинската професия;
 - в) поверителността на съдебните разисквания; или
 - г) правилата за наказателното производство.
4. Настоящата директива не засяга националните правила за упражняване на правото на работниците да се консултират със своите представители или синдикални организации и за защита от всякакви необосновани неблагоприятни мерки, породени вследствие на тези консултации, както и за автономията на социалните партньори и правото им да сключват колективни трудови договори. Това не засяга степента на защита, осигурена с настоящата директива.

Член 4

Персонален обхват

1. Настоящата директива се прилага спрямо сигнализиращите лица, които работят в частния или публичния сектор и са получили информация за нарушения в работен контекст, включително поне следните:
 - а) лицата със статут на работник по смисъла на член 45, параграф 1 от ДФЕС, включително държавните служители;
 - б) лицата със статут на самостоятелно заето лице по смисъла на член 49 от ДФЕС;
 - в) акционерите и лицата, принадлежащи към административния, управителния или надзорния орган на предприятие, включително неизпълнителните членове, както и доброволците и платените или неплатените стажанти;
 - г) всички лица, работещи под надзора и ръководството на изпълнители, подизпълнители и доставчици.
2. Настоящата директива се прилага и спрямо сигнализиращите лица, когато те подават сигнал или публично оповестяват информация за нарушения, получена в рамките на трудови правоотношения, които вече са прекратени.

3. Настоящата директива се прилага и спрямо сигнализиращите лица, чиито трудови правоотношения предстои да започнат в случаи, в които информацията относно нарушенията е получена по време на процеса на подбор или други преддоговорни отношения.
4. Мерките за защита на сигнализиращите лица, предвидени в глава VI, се прилагат, когато е уместно и спрямо:
 - a) помощници;
 - б) трети лица, които са свързани със сигнализиращите лица и които могат да бъдат подложени на ответни действия с цел отмъщение в работен контекст, като колеги или роднини на сигнализиращите лица; и
 - в) правни субекти, които сигнализиращите лица притежават, за които работят или с които са свързани по друг начин в работен контекст.

Член 5

Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

- 1) „нарушения“ означава действия или бездействия, които:
 - i) са незаконни и са свързани с актовете на Съюза и областите, попадащи в материалния обхват, посочен в член 2; или
 - ii) противоречат на предмета или на целта на правилата в актовете на Съюза и областите, попадащи в материалния обхват, посочен в член 2;
- 2) „информация за нарушения“ означава информация, включително основателни подозрения, за действителни или потенциални нарушения, които са извършени или е много вероятно да бъдат извършени в организацията, в която работи или е работило сигнализиращото лице, или в друга организация, с която то е или е било в контакт по време на работата си, както и за опити за прикриване на нарушения;
- 3) „сигнал“ или „подаване на сигнал“ означава устно или писмено предаване на информация за нарушения;
- 4) „вътрешно подаване на сигнал“ означава устно или писмено съобщаване на информация за нарушения в рамките на даден правен субект в частния или публичния сектор;
- 5) „външно подаване на сигнал“ означава устно или писмено съобщаване на информация за нарушения на компетентните органи;
- 6) „публично оповестяване“ или „да бъде оповестено публично“ означава публично предоставяне на информация за нарушения;
- 7) „сигнализиращо лице“ означава физическо лице, което подава сигнал или публично оповестява информация за нарушения, получена в контекста на свързаните с неговата работа дейности;
- 8) „помощник“ означава физическо лице, което помага на сигнализиращо лице в процеса на подаване на сигнал в работен контекст и чиято помощ следва да е поверителна;
- 9) „работен контекст“ означава настоящи или минали работни дейности в публичния или частния сектор, чрез които, независимо от тяхното естество, лицата получават информация за нарушения и в рамките на които тези лица могат да бъдат подложени на ответни действия с цел отмъщение, ако подадат такава информация;
- 10) „засегнато лице“ означава физическо или юридическо лице, което се посочва при подаването на сигнала или при публичното оповестяване на информация като лице, на което се приписва нарушението или с което това лице е свързано;
- 11) „ответни действия с цел отмъщение“ означава всяко пряко или непряко действие или бездействие, което настъпва в работен контекст, предизвикано е от вътрешно или външно подаване на сигнал или от публично оповестяване, и което причинява или може да причини неоправдана вреда на сигнализиращото лице;

- 12) „последващи действия“ означава всяко действие, предприето от лицето, приемащо сигнал, или от компетентен орган, с цел оценка на точността на представените в сигнала твърдения и по целесъобразност с цел третиране на сигнализираното нарушение, включително чрез действия като вътрешна анкета, разследване, наказателно преследване, действия за обезпечаване на средства или приключване на процедурата;
- 13) „обратна информация“ означава предоставянето на сигнализиращото лице на информация за действието, което е предвидено или е вече предприето като последващо действие, както и за основанията за въпросното последващо действие;
- 14) „компетентен орган“ означава всеки национален орган, който е определен да приема сигнали в съответствие с глава III и да дава обратна информация на сигнализиращите лица и/или е определен да изпълнява задълженията, предвидени в настоящата директива, по-специално по отношение на последващите действия.

Член 6

Условия за защита на сигнализиращите лица

1. Сигнализиращите лица имат право на защита съгласно настоящата директива, при условие че:
 - а) са имали основателни причини да смятат, че подадената информация за нарушения е била вярна към момента на подаването ѝ и тази информация попада в обхвата на настоящата директива; и
 - б) са подали сигнал или вътрешно в съответствие с член 7 или външно съгласно член 10, или са направили публично оповестяване в съответствие с член 15.
2. Без да се засягат съществуващите задължения за осигуряване на възможност за анонимно сигнализиране по силата на правото на Съюза, настоящата директива не засяга правомощието на държавите членки да решават дали правните субекти в частния или публичния сектор и компетентните органи са длъжни да приемат анонимно подадени сигнали за нарушения и да предприемат последващи действия във връзка с тях.
3. Лицата, които анонимно са докладвали или публично са оповестили информация за нарушения, но впоследствие са идентифицирани и са обект на ответни действия с цел отмъщение, все пак имат право на защитата, предвидена в глава VI, при условие че отговарят на условията, посочени в параграф 1.
4. Лице, което подава сигнал към съответните институции, органи, служби или агенции на Съюза, за нарушения, попадащи в обхвата на настоящата директива, има право на защита, както е предвидено в настоящата директива, при същите условия, както лицата, които са подали сигнал външно.

ГЛАВА II

ВЪТРЕШНО ПОДАВАНЕ НА СИГНАЛИ И ПОСЛЕДВАЩИ ДЕЙСТВИЯ

Член 7

Подаване на сигнали чрез канали за вътрешно подаване на сигнали

1. Като общ принцип и без да се засягат членове 10 и 15, информацията за нарушения може да бъде подавана чрез каналите за вътрешно подаване на сигнали и процедури, предвидени в настоящата глава.
2. Държавите членки насърчават подаването на сигнали чрез канали за вътрешно подаване на сигнали преди подаване на сигнали чрез канали за външно подаване на сигнали, ако във връзка с нарушението могат да бъдат предприети ефективни мерки вътрешно и ако сигнализиращото лице смята, че не съществува риск от ответни действия с цел отмъщение.
3. За използването на каналите за вътрешно подаване на сигнали, посочени в параграф 2, се осигурява подходяща информация като част от информацията, предоставяна от правните субекти в частния и публичния сектор съгласно член 9, параграф 1, буква ж) и от компетентните органи съгласно член 12, параграф 4, буква а) и член 13.

Член 8

Задължение за създаване на канали за вътрешно подаване на сигнали

1. Държавите членки гарантират, че правните субекти в частния и публичния сектор създават канали и процедури за вътрешно подаване на сигнали и за предприемане на последващи действия, след консултация и по споразумение със социалните партньори, ако това е предвидено в националното право.

2. Каналите и процедурите, посочени в параграф 1 от настоящия член, дават възможност на работниците на субекта да подават сигнали с информация за нарушения. Чрез тях може да се позволи на другите лица, посочени в член 4, параграф 1, букви б), в) и г) и член 4, параграф 2, които са в контакт със субекта в контекста на свързаните с тяхната работа дейности, също да подават информация за нарушения.
3. Параграф 1 се прилага за правните субекти в частния сектор с 50 или повече работници.
4. Прагът, установен в параграф 3, не се прилага за субектите, попадащи в обхвата на актовете на Съюза, посочени в части I.B и II на приложението.
5. Каналите за подаване на сигнали могат да бъдат експлоатирани вътрешно от лице или отдел, определени за тази цел, или да бъдат осигурени външно от трето лице. Гаранциите и изискванията, посочени в член 9, параграф 1, се прилагат също за трети лица, на които е възложено да експлоатират канала за подаване на сигнали от името на правен субект в частния сектор.
6. Правните субекти в частния сектор с персонал от 50 до 249 работници могат да споделят ресурси във връзка с получаването на сигнали и относно всяко извършване на разследвания. Това не засяга задълженията, наложени на тези субекти с настоящата директива, да опазват поверителността, да дават обратна информация и да вземат мерки срещу нарушението, за което е подаден сигнал.
7. След подходяща оценка на риска, в която се вземат предвид естеството на дейностите на субектите и произтичащото от това ниво на риска, по-конкретно за околната среда и общественото здраве, държавите членки могат да поискат от правните субекти в частния сектор с по-малко от 50 работници да създадат канали за вътрешно подаване на сигнали и процедури за подаване на сигнали в съответствие с глава II.
8. Държавите членки уведомяват Комисията за всяко взето от тях решение, с което изискват от правните субекти в частния сектор да създадат канали за вътрешно подаване на сигнали съгласно параграф 7. Уведомлението съдържа мотивите за решението и критериите, използвани за оценката на риска, посочени в параграф 7. Комисията съобщава това решение на останалите държави членки.
9. Параграф 1 се прилага за правните субекти в публичния сектор, включително всеки субект, притежаван или контролиран от такъв субект.

Държавите членки могат да освободят от задължението, посочено в параграф 1, общините с по-малко от 10 000 жители или по-малко от 50 работници, или други посочени в първа алинея от настоящия параграф субекти с по-малко от 50 работници.

Държавите членки могат да предвидят каналите за вътрешно подаване на сигнали да могат да бъдат ползвани съвместно от общините или да бъдат експлоатирани от съвместни общински органи в съответствие с националното право, при условие че общите канали за вътрешно подаване на сигнали са отделени и независими от съответните канали за външно подаване на сигнали.

Член 9

Процедури за вътрешно подаване на сигнали и последващи действия

1. Посочените в член 8 процедури за вътрешно подаване на сигнали и за последващи действия включват следното:
 - а) канали за получаване на сигнали, които се проектират, създават и експлоатират по сигурен начин, който да гарантира, че поверителността на самоличността на сигнализиращото лице и на всяко трето лице, посочено в сигнала, е защитена, и да възпрепятства достъпа до сигнала на неупълномощени членове на персонала;
 - б) потвърждение за получаване на сигнала сигнализиращото лице в срок от седем дни след получаването;
 - в) определяне на безпристрастно лице или отдел с компетенции за последващите действия във връзка със сигналите, които могат да са същото лице или отдел като тези, които получават сигналите и които ще поддържат връзка със сигнализиращото лице, при необходимост ще искат допълнителна информация от него и ще му дават обратна информация;
 - г) надлежни последващи действия във връзка със сигнала от страна на определеното лице или отдел, посочено в буква в);
 - д) надлежни последващи действия, когато това е предвидено в националното право, във връзка с анонимното подаване на сигнали;

- е) разумен срок за предоставяне на обратна информация, не по-дълъг от три месеца след потвърждението за получаването на сигнала или ако не е било изпратено потвърждение на сигнализиращото лице, след изтичането на седемдневния срок след подаването на сигнала;
 - ж) предоставяне на ясна и лесно достъпна информация за процедурите за външно подаване на сигнали към компетентните органи съгласно член 10, а когато е уместно – към институциите, органите, службите или агенциите на Съюза.
2. Каналите, предвидени в параграф 1, буква а), дават възможност подаването на сигнали да се извършва писмено или устно, или по двата начина. Устното подаване на сигнали може да се осъществява по телефона, по други системи за гласови съобщения и по искане на сигнализиращото лице – чрез лична среща в разумен срок.

ГЛАВА III

ВЪНШНО ПОДАВАНЕ НА СИГНАЛИ И ПОСЛЕДВАЩИ ДЕЙСТВИЯ

Член 10

Подаване на сигнали чрез канали за външно подаване на сигнали

Без да се засяга член 15, параграф 1, буква б), сигнализиращите лица подават сигнали с информация за нарушения, като използват каналите и процедурите, посочени в членове 11 и 12, след като първо са подали сигнал чрез каналите за вътрешно подаване на сигнали, или като пряко за подали сигнал чрез използване на канали за външно подаване на сигнали.

Член 11

Задължение за създаване на канали за външно подаване на сигнали и за предприемане на последващи действия във връзка със сигналите

1. Държавите членки определят органите, компетентни да получават сигнали, да дават обратна информация по тях и да предприемат последващи действия във връзка със сигналите и им осигуряват подходящи ресурси.
2. Държавите членки гарантират, че компетентните органи:
 - а) създават независими и автономни канали за външно подаване на сигнали, за приемане и разглеждане на информацията за нарушения;
 - б) незабавно, и при всички случаи в срок от седем дни от получаването на сигналите потвърждават получаването, освен ако сигнализиращото лице изрично не е поискало друго или компетентният орган има основание да смята, че потвърждението за получаване на сигнала би изложило на риск защитата на самоличността на сигнализиращото лице;
 - в) предприемат надлежни последващи действия във връзка със сигналите;
 - г) предоставят обратна информация на сигнализиращото лице в разумен срок, не по-дълъг от три месеца или в надлежно обосновани случаи – шест месеца;
 - д) съобщават на сигнализиращото лице окончателните резултати от всички разследвания, извършени в резултат на сигнала, в съответствие с процедурите, предвидени в националното право;
 - е) предават в необходимия срок съдържащата се в сигнала информация по целесъобразност на компетентните институции, органи, служби или агенции на Съюза с цел последващо разследване, когато това е предвидено в правото на Съюза или националното право.
3. Държавите членки могат да предвидят, че след като извършват надлежна оценка на въпроса, компетентните органи могат да решат, че нарушение, за което е подаден сигнал, е очевидно маловажно и не налага предприемането на допълнителни последващи действия съгласно настоящата директива освен прекратяването на процедурата. Това не засяга останалите задължения или приложими процедури във връзка с нарушението, за което е подаден сигнал, или защитата, осигурена с настоящата директива по отношение на вътрешното или външното подаване на сигнали. В този случай компетентните органи уведомяват сигнализиращото лице за решението си и мотивите за него.
4. Държавите членки могат да предвидят, че компетентните органи могат да вземат решение за прекратяване на процедурите във връзка с повтарящи се сигнали, които не съдържат значима нова информация за нарушения в сравнение с предишен сигнал, по отношение на който съответните процедури вече са приключили, освен ако нови правни или фактически обстоятелства не дават основание за предприемането последващи действия, различни от предходните. В този случай компетентните органи уведомяват сигнализиращото лице за решението си и мотивите за него.

5. Държавите членки могат да предвидят, че в случай на голям приток на сигнали компетентните органи могат да разглеждат с приоритет сигналите за сериозни нарушения или за нарушения на основни разпоредби, попадащи в обхвата на настоящата директива, без да се засяга срокът, определен в параграф 2, буква г).
6. Държавите членки гарантират, че всеки орган, който е приел сигнал, но не е компетентен да разгледа нарушението, предава сигнала на компетентния орган в разумен срок, по сигурен начин и че сигнализиращото лице без забава се уведомява за това.

Член 12

Характеристика на каналите за външно подаване на сигнали

1. Каналите за външно подаване на сигнали се считат за независими и автономни, ако отговарят на всички изброени по-долу критерии:
- а) проектирани са, създадени са и се експлоатират по начин, който гарантира пълнотата, целостта и поверителността на информацията, като се възпрепятства достъпът до тях на неупълномощени членове на персонала на компетентния орган;
 - б) дават възможност за трайно съхранение на информацията в съответствие с член 18, така че да могат да се провеждат по-нататъшни разследвания.
2. Каналите за външно подаване на сигнали дават възможност подаването на сигнали да бъде извършвано писмено и устно. Устното подаване се осъществява по телефона или по други системи за гласови съобщения и по искане на сигнализиращото лице – чрез лична среща в разумен срок.
3. Компетентните органи гарантират, че когато се получи сигнал по канали, различни от каналите за подаване на сигнали, посочени в параграфи 1 и 2, или от служители, различни от служителите, отговарящи за разглеждането на сигналите, на служителите, които го получават, се забранява да разкриват всякаква информация, чрез която би могла да се установи самоличността на сигнализиращото или засегнатото лице, и че те незабавно препращат сигнала без изменения на служителите, отговарящи за разглеждането на сигналите.
4. Държавите членки гарантират, че компетентните органи определят служители, отговарящи за разглеждането на сигнали, по-специално за:
- а) предоставянето на всяко заинтересовано лице на информация относно процедурите за подаване на сигнали;
 - б) приемането на сигнали и предприемането на последващи действия във връзка с тях;
 - в) поддържането на контакт със сигнализиращото лице с цел предоставяне на обратна информация и искане на допълнителна информация, ако е необходимо.
5. Служителите, посочени в параграф 4, получават специално обучение в областта на разглеждането на сигнали.

Член 13

Информация за приемането на сигнали и последващите действия по тях

Държавите членки гарантират, че компетентните органи публикуват на своите уебсайтове в отделен, лесно разпознаваем и достъпен раздел най-малко следната информация:

- а) условията, при които се предоставя право на защита съгласно настоящата директива;
- б) данните за контакт относно използването на каналите за външно подаване на сигнали, както е предвидено в член 12, по-специално електронните и пощенските адреси, и телефонните номера за такива канали, като се посочва дали телефонните разговори се записват;
- в) процедурите, приложими за подаването на сигнали за нарушения, включително начина, по който компетентният орган може да поиска от сигнализиращото лице да изясни подадената информация или да предостави допълнителна информация, срока за предоставяне на обратна информация на сигнализиращото лице и вида и съдържанието на тази обратна информация;
- г) режима на поверителност, приложим за сигналите, и по-специално информацията във връзка с обработването на лични данни в съответствие с член 17 от настоящата директива, членове 5 и 13 от Регламент (ЕС) 2016/679, член 13 от Директива (ЕС) 2016/680 и член 15 от Регламент (ЕС) 2018/1725, според приложимото;

- д) естеството на последващите действия, които се предприемат във връзка със сигналите;
- е) наличните правни средства за защита и процедури за защита срещу ответни действия с цел отмяне и възможностите за поверителен съвет, с които разполагат лицата, които обмислят да подадат сигнал;
- ж) изявление, в което ясно се обясняват условията, при които лицата, подаващи сигнали до компетентния орган, са защитени от носене на отговорност в случай на нарушаване на поверителността съгласно член 21, параграф 2; и
- з) данните за контакт с информационния център или с единния независим административен орган, както е предвидено в член 20, параграф 3, когато е приложимо.

Член 14

Преглед на процедурите от компетентните органи

Държавите членки гарантират, че компетентните органи редовно и най-малко веднъж на всеки три години преразглеждат своите процедури за приемане на сигнали и за последващи действия. При преразглеждането на тези процедури компетентните органи вземат под внимание своя опит, както и опита на други компетентни органи, и адаптират своите процедури по съответния начин.

ГЛАВА IV

ПУБЛИЧНО ОПОВЕСТЯВАНЕ

Член 15

Публично оповестяване

1. Лице, което прави публично оповестяване, има право на защита по силата на настоящата директива, когато е изпълнено някое от следните условия:
 - а) лицето най-напред е извършило вътрешно и външно подаване на сигнал, или направо външно в съответствие с глави II и III, но по сигнала не са били предприети съответни действия в сроковете, посочени в член 9, параграф 1, буква е) или член 11, параграф 2, буква г); или
 - б) лицето има разумни основания да смята, че:
 - i) нарушението може да представлява непосредствена или явна опасност за обществен интерес, например когато е налице извънредна ситуация или риск от необратими вреди; или
 - ii) в случай на външно подаване на сигнал — съществува риск от ответни действия с цел отмяне или има малка вероятност нарушението да бъде ефективно разгледано поради конкретните обстоятелства по случая, например ако доказателствата може да бъдат укрити или унищожени или ако даден орган може да е в тайно споразумение с извършителя на нарушението или е замесен в нарушението.
2. Настоящият член не се прилага в случаите, когато дадено лице разкрива пряко информация в печата в съответствие със специфични национални разпоредби, с които е установена система за защита, свързана със свободата на изразяване на мнение и свободата на информацията.

ГЛАВА V

РАЗПОРЕДБИ, ПРИЛОЖИМИ ЗА ВЪТРЕШНОТО И ВЪНШНОТО ПОДАВАНЕ НА СИГНАЛИ

Член 16

Задължение за поверителност

1. Държавите членки гарантират, че самоличността на сигнализиращото лице не се разкрива на никого освен на служителите, упълномощени да получават или да предприемат последващи действия по сигнала без изричното съгласие на това лице. Това се прилага и за всяка друга информация, от която може пряко или непряко да се узнае самоличността на сигнализиращото лице.
2. Чрез дерогация от параграф 1 самоличността на сигнализиращото лице и всяка друга информация, посочена в параграф 1, може да бъде разкрита само когато това е необходимо и пропорционално задължение, наложено от правото на Съюза или националното право в контекста на разследвания от национални органи или съдебни производства, включително с оглед на гарантирането на правото на защита на съответното лице.

3. Оповестяванията, направени по силата на предвидената в параграф 2 дерогация, са обект на съответни гаранции съгласно приложимите национални правила и правила на Съюза. По-специално сигнализиращите лица биват информирани преди разкриването на тяхната самоличност, освен ако това информиране не би застрашило съответните разследвания или съдебното производство. Когато информира сигнализиращите лица, компетентният орган им изпраща писмено обяснение, в което обяснява причините за разкриването на съответните поверителни данни.

4. Държавите членки гарантират, че компетентните органи, които получават информация за нарушения, която включва търговски тайни, не използват или разкриват тези търговски тайни за цели, които надхвърлят необходимото за предприемане на съответни последващи действия.

Член 17

Обработване на лични данни

Всяко обработване на лични данни, извършено по силата на настоящата директива, включително обмен или предаване на лични данни от компетентните органи, се извършва в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 и Директива (ЕС) 2016/680. Всеки обмен или предаване на информация от институции, органи, служби или агенции на Съюза се извършва в съответствие с Регламент (ЕС) 2018/1725.

Не се събират лични данни, които явно не са от значение за разглеждането на конкретен сигнал, а ако бъдат случайно събрани, се заличават без ненужно забавяне.

Член 18

Водене на регистър на сигналите

1. Държавите членки гарантират, че правните субекти в частния и публичния сектор и компетентните органи, вписват в регистър всеки приет сигнал в съответствие с изискванията за поверителност, предвидени в член 16. Сигналите се съхраняват за срок, не по-дълъг от необходимото и пропорционалното, за да се спазят изискванията, наложени с настоящата директива или другите изисквания, наложени от националното право или правото на Съюза.

2. Когато за подаване на сигнал се използва телефонна линия или друга система за гласови съобщения, която се записва, при условие че сигнализиращото лице е дало съгласието си, правните субекти в частния и публичния сектор и компетентните органи имат право да документират устното подаване на сигнал по един от следните начини:

- а) чрез запис на разговора на траен и позволяващ извличане носител; или
- б) чрез пълен и точен текст на разговора, възпроизведен в писмен вид, изготвен от служителите, отговорни за разглеждането на сигнала.

Правните субекти в частния и публичния сектор и компетентните органи дават на сигнализиращото лице възможност да провери, да коригира и да се съгласи с текста от разговора в писмен вид, като го подпише.

3. Когато за подаването на сигнал се използва телефонна линия или друга система за гласови съобщения, която не се записва, правните субекти в частния и публичния сектор и компетентните органи имат право да документират устното подаване на сигнал под формата на точен протокол от разговора, изготвен от служител, отговорен за разглеждането на сигнала. Правните субекти в частния и публичния сектор и компетентните органи дават на сигнализиращото лице възможност да провери, коригира и одобри протокола от разговора, като го подпише.

4. Когато дадено лице поиска среща със служителите на правните субекти в частния и публичния сектор и компетентните органи, за да подаде сигнал по член 9, параграф 2 и член 12, параграф 2, правните субекти в частния и публичния сектор и компетентните органи гарантират, при условие че сигнализиращото лице е дало съгласието си, че данните от срещата се документират пълно и точно и се съхраняват на траен и позволяващ извличане носител.

Правните субекти в частния и публичния сектор и компетентните органи имат правото да документират срещата по един от следните начини:

- а) чрез запис на разговора на траен и позволяващ извличане носител; или
- б) чрез точен протокол от разговора, изготвен от служителите, отговорни за разглеждането на сигнала.

Правните субекти в частния и публичния сектор и компетентните органи дават на сигнализиращото лице възможност да провери, коригира и одобри протокола от срещата, като го подпише.

ГЛАВА VI

МЕРКИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ЗАЩИТА

Член 19

Забрана за ответни действия с цел отмъщение

Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да забранят всяка форма на ответни действия с цел отмъщение срещу лицата, посочени в член 4, включително заплахи за ответни действия с цел отмъщение и опити за такива, включително под формата на:

- а) временно отстраняване, освобождаване, уволняване или еквивалентни мерки;
- б) понижаване в длъжност или забавяне на повишение;
- в) прехвърляне на задължения, промяна на местоположението на работното място, намаляване на възнаграждението, промяна на работните часове;
- г) отказ на обучение;
- д) отрицателна оценка на работата или в препоръка за работа;
- е) налагане или прилагане на дисциплинарна мярка, порицание или друг вид наказание, включително финансова санкция;
- ж) принуда, сплашване, тормоз или отхвърляне;
- з) дискриминация, неравностойно или несправедливо третиране;
- и) отнемане на възможност за преминаване от временен трудов договор на постоянен трудов договор, когато работникът е имал оправдани правни очаквания да му бъде предложена постоянна работа;
- й) неподновяване или предсрочно прекратяване на временен трудов договор;
- к) вреди, включително за репутацията на лицето, по-специално в социалните мрежи, или финансови загуби, включително загуба на бизнес и загуба на доход;
- л) включване в черен списък на базата на официално или неофициално споразумение в сектора или в отрасъла като цяло, което може да доведе до това в бъдеще лицето да не намери работа в този сектор или отрасъл;
- м) предсрочно прекратяване или разваляне на договор за стоки или услуги;
- н) прекратяване на лиценз или разрешение;
- о) психиатрични или медицински направления.

Член 20

Мерки за подкрепа

1. Държавите членки гарантират, че лицата, посочени в член 4, имат достъп, по целесъобразност, до мерки за подкрепа, по-специално:

- а) изчерпателна и независима информация и съвети, които са лесно достъпни до обществеността и са безплатни, относно наличните процедури и правни средства за защита във връзка със защитата срещу ответни действия с цел отмъщение и относно правата на засегнатото лице;
- б) ефективна помощ от компетентните органи пред всеки съответен орган, свързан с тяхната защита срещу ответни действия с цел отмъщение, включително, когато е предвидено от националното законодателство, удостоверяване на факта, че имат право на защита по силата на настоящата директива; и
- в) правна помощ в наказателни и в трансгранични граждански производства в съответствие с Директива (ЕС) 2016/1919 и Директива 2008/52/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽⁴⁸⁾, както и, в съответствие с националното право, правна помощ при по-нататъшни процедури и правни консултации или друг вид правна помощ.

⁽⁴⁸⁾ Директива 2008/52/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2008 г. относно някои аспекти на медиацията по гражданско-коправни и търговскокоправни въпроси (ОВ L 136, 24.5.2008 г., стр. 3).

2. Държавите членки може да предвидят мерки за финансова помощ и подкрепа, включително психологическа подкрепа, за сигнализиращите лица в рамките на съдебно производство.
3. Посочените в настоящия член мерки за подкрепа може да бъдат предоставяна от информационен център или единен ясно установен независим административен орган.

Член 21

Мерки за защита срещу ответни действия с цел отмъщение

1. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че лицата, посочени в член 4, са защитени срещу ответни действия с цел отмъщение. Тези мерки включват по-специално посочените в параграфи 2—8 от настоящия член.
2. Без да се засягат разпоредбите на член 3, параграфи 2 и 3, когато лицата подават сигнали с информация за нарушения или правят публично оповестяване в съответствие с настоящата директива, не се счита, че нарушават което и да било ограничение за оповестяване на информация и не носят каквато и да било отговорност за такъв сигнал или публично оповестяване, при условие че имат основателни причини да считат, че подаването на сигнал или публичното оповестяване на информацията е било необходимо за разкриването на нарушение съгласно настоящата директива.
3. Сигнализиращите лица не носят отговорност по отношение на придобиването на информация, за която е подаден сигнал или е публично оповестена, или достъпа до нея, при условие че това придобиване или този достъп не съставлява само по себе си престъпление. В случай на придобиване или достъп, които съставляват престъпление наказателната отговорност трябва да продължи да се урежда от приложимото национално право.
4. Всяка друга възможна отговорност на сигнализиращите лица, произтичаща от действие или бездействие, които не са свързани с подаването на сигнал или публичното оповестяване или не са необходими за разкриване на нарушение съгласно настоящата директива, продължава да се урежда от съответното приложимо право на Съюза или национално право.
5. При производство пред съд или друг орган, свързано с вреди, понесени от сигнализиращото лице, и при условие че това лице докаже, че е подало сигнал или е направило публично оповестяване и е претърпяло вреда, се счита, че вредата е причинена с цел отмъщение за сигнала или за публичното оповестяване. В тези случаи предприелото вредоносна мярка лице трябва да докаже, че тази мярка е била основана на надлежно обосновани причини.
6. Лицата, посочени в член 4, имат достъп до коригиращи мерки срещу ответни действия с цел отмъщение, когато е целесъобразно, включително временни мерки до приключването на съдебното производство в съответствие с националното право.
7. В съдебни производства, включително за клевета, нарушаване на авторски права, нарушаване на тайна, нарушаване на правилата за защита на данните, разкриване на търговска тайна или искания за обезщетение, основани на частно, публично или колективно трудово право, лицата, посочени в член 4, не носят никаква отговорност за подаването на сигнали или публичните оповестявания съгласно настоящата директива. Тези лица имат право да се позоват на това, че са подали сигнал или публично са оповестили информация, за да поискат прекратяване на делото, при условие че са имали основателни причини да вярват, че подаването на сигнала или публичното оповестяване на информацията са били необходими за разкриването на нарушение по настоящата директива.

Когато дадено лице подава сигнал или оповестява публично информация за нарушения, попадащи в обхвата на настоящата директива и тази информация включва търговска тайна и когато това лице отговаря на условията на настоящата директива, това подаване на сигнал или публично оповестяване се счита за законно съгласно условията на член 3, параграф 2 от Директива (ЕС) 2016/943.

8. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че са предвидени правни средства за защита и пълно обезщетение за вредите, претърпени от лицата, посочени в член 4, в съответствие с националното право.

Член 22

Мерки за защита на засегнатите лица

1. В съответствие с Хартата държавите членки гарантират, че засегнатите лица се ползват в пълна степен от правото си на ефективни правни средства за защита и на справедлив процес, както и на презумпцията за невинност и правото на защита, включително правото да бъдат изслушани и правото на достъп до отнасящите се до тях документи.
2. Компетентните органи гарантират, в съответствие с националното право, че самоличността на засегнатите лица е защитена докато текат всички разследвания, в резултат на сигнала или публичното оповестяване.

3. Правилата, посочени в членове 12, 17 и 18 относно защитата на самоличността на сигнализиращите лица, се прилагат и за защитата на самоличността на засегнатите лица.

Член 23

Санкции

1. Държавите членки предвиждат ефективни, пропорционални и възпиращи санкции, приложими по отношение на физически или юридически лица, които:

- а) възпрепятстват или опитват да възпрепятстват подаването на сигнал;
- б) предприемат ответни мерки с цел отмъщение срещу лицата, посочени в член 4;
- в) инициират образуването на злонамерени производства срещу лицата, посочени в член 4;
- г) нарушават задължението за запазване на поверителността на данните за самоличността на сигнализиращите лица, както е посочено в член 16.

2. Държавите членки предвиждат ефективни, пропорционални и възпиращи санкции, приложими по отношение на сигнализиращите лица, когато е установено, че те съзнателно са подали или са оповестили публично невярна информация. Държавите членки предвиждат също така, в съответствие с националното право, мерки за обезщетение за понесена вреда в резултат на такова подаване или публично оповестяване на информация.

Член 24

Невъзможност за отказ от права и от правни средства за защита

Държавите членки гарантират, че във връзка с предвидените в настоящата директива права и правни средства за защита не може да се направи отказ или ограничение с каквито и да било споразумения, политики, форми или условия за работа, включително от предварително арбитражно споразумение.

ГЛАВА VII

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 25

По-благоприятно третиране и клауза за запазване на равнището на защита

1. Държавите членки може да въведат или да запазят разпоредби, които са по-благоприятни за правата на сигнализиращите лица от предвидените в настоящата директива, без да се засягат член 22 и член 23, параграф 2.
2. Прилагането на настоящата директива при никакви обстоятелства не представлява основание за намаляване на равнището на защита, което вече е постигнато от държавите членки в областите, обхванати от настоящата директива.

Член 26

Транспониране и преходен период

1. Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, до 17 декември 2021 г.
2. Чрез дерогация от параграф 1, по отношение на правните субекти в частния сектор с от 50 до 249 работници, до 17 декември 2023 г. държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят със задължението за създаване на канал за вътрешно подаване на сигнали по член 8, параграф 3.
3. Когато държавите членки приемат разпоредбите, предвидени в параграфи 1 и 2, в тези разпоредби се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условията и редът на позоваване се определят от държавите членки. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

Член 27

Докладване, оценка и преглед

1. Държавите членки предоставят на Комисията цялата налична информация относно изпълнението и прилагането на настоящата директива. Въз основа на представената информация Комисията представя до 17 декември 2023 г. доклад пред Европейския парламент и Съвета относно изпълнението и прилагането на настоящата директива.

2. Без да се засягат задълженията за докладване, установени в други правни актове на Съюза, всяка година държавите членки изпращат на Комисията следните статистически данни относно сигналите, посочени в глава III, за предпочитане в обобщен вид, ако те са налични на централно равнище в съответната държава членка:

- а) брой приети сигнали от компетентните органи;
- б) брой на инициираните вследствие на тези сигнали разследвания и производства и резултатите от тях; и
- в) ако има установени финансови щети, тяхната оценка и събраните суми вследствие на разследвания и производства, свързани със сигнализираните нарушения.

3. До 17 декември 2025 г. Комисията, като взема предвид своя доклад, представен съгласно параграф 1, и статистическите данни на държавите членки, представени съгласно параграф 2, представя пред Европейския парламент и Съвета доклад за оценка на въздействието на националното право, с което се транспонира настоящата директива. В доклада се оценява начинът, по който функционира настоящата директива, и се разглежда необходимостта от допълнителни мерки, включително, когато е целесъобразно, от изменения с оглед разширяването на обхвата на настоящата директива и до други актове или области на Съюза, по-специално подобряването на работната среда с цел защита на здравето и безопасността и условията на труд на работниците.

В допълнение на оценката, посочена в първа алинея, в доклада се прави оценка на това как държавите членки са се възползвали от съществуващите механизми за сътрудничество като част от задълженията си за предприемане на последващи действия по сигнали във връзка с нарушенията, попадащи в обхвата на настоящата директива, и по-общо как си сътрудничат в случаи на нарушения с трансгранично измерение.

4. Комисията публикува в лесно достъпна форма посочените в параграфи 1 и 3 доклади.

Член 28

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 29

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Страсбург на 23 октомври 2019 година.

За Европейския парламент

Председател

D. M. SASSOLI

За Съвета

Председател

T. TUPPURAINEN

ПРИЛОЖЕНИЕ

Част I

А. Член 2, параграф 1, буква а), подточка i) — обществени поръчки:

1. Правила за възлагането на обществени поръчки и на договори за концесия, за възлагането на договори в областта на отбраната и сигурността и за възлагането на договори от субекти, извършващи дейност в секторите на водата, енергетиката, транспорта и пощенските услуги и всякакви други договори, както е посочено в:

- i) Директива 2014/23/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за възлагане на договори за концесия (ОВ L 94, 28.3.2014 г., стр. 1);
- ii) Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за обществените поръчки и за отмяна на Директива 2004/18/ЕО (ОВ L 94, 28.3.2014 г., стр. 65);
- iii) Директива 2014/25/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. относно възлагането на поръчки от възложители, извършващи дейност в секторите на водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги и за отмяна на Директива 2004/17/ЕО (ОВ L 94, 28.3.2014 г., стр. 243);
- iv) Директива 2009/81/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно координирането на процедурите за възлагане на някои поръчки за строителство, доставки и услуги от възлагащи органи или възложители в областта на отбраната и сигурността и за изменение на директиви 2004/17/ЕО и 2004/18/ЕО (ОВ L 216, 20.8.2009 г., стр. 76).

2. Процедури за преразглеждане, уредени със:

- i) Директива 92/13/ЕИО на Съвета от 25 февруари 1992 г. относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно прилагането на правилата на Общността по възлагане на обществени поръчки на субекти, извършващи дейност във водния, енергийния, транспортния и телекомуникационния сектор (ОВ L 76, 23.3.1992 г., стр. 14);
- ii) Директива 89/665/ЕИО на Съвета от 21 декември 1989 г. относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби, отнасящи се до прилагането на производства по обжалване при възлагането на обществени поръчки за доставки и за строителство (ОВ L 395, 30.12.1989 г., стр. 33).

Б. Член 2, параграф 1, буква а), подточка ii) — финансови услуги, продукти и пазари и предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма:

Правила за установяване на регулаторна и надзорна рамка и защита на потребителите и инвеститорите в областта на финансовите услуги на Съюза и капиталовите пазари, банкирането, кредитирането, инвестициите, застраховането и презастраховането, професионалните или личните пенсии, продуктите, ценните книжа, инвестиционните фондове, услугите в сферата на плащанията и дейностите, изброени в приложение I към Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции и инвестиционните посредници, за изменение на Директива 2002/87/ЕО и за отмяна на директиви 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 338), както е посочено в:

- i) Директива 2009/110/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно предприемането, упражняването и пруденциалния надзор на дейността на институциите за електронни пари и за изменение на директиви 2005/60/ЕО и 2006/48/ЕО, и за отмяна на Директива 2000/46/ЕО (ОВ L 267, 10.10.2009 г., стр. 7);
- ii) Директива 2011/61/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2011 г. относно лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове, и за изменение на директиви 2003/41/ЕО и 2009/65/ЕО и на регламенти (ЕО) № 1060/2009 и (ЕС) № 1095/2010 (ОВ L 174, 1.7.2011 г., стр. 1);
- iii) Регламент (ЕС) № 236/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2012 г. относно късите продажби и някои аспекти на суапите за кредитно неизпълнение (ОВ L 86, 24.3.2012 г., стр. 1);
- iv) Регламент (ЕС) № 345/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2013 г. относно европейските фондове за рисков капитал (ОВ L 115, 25.4.2013 г., стр. 1);

- v) Регламент (ЕС) № 346/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2013 г. относно европейски фондове за социално предприемачество (ОВ L 115, 25.4.2013 г., стр. 18);
- vi) Директива 2014/17/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 февруари 2014 г. относно договорите за кредити за жилищни недвижими имоти за потребители и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010 (ОВ L 60, 28.2.2014 г., стр. 34);
- vii) Регламент (ЕС) № 537/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно специфични изисквания по отношение на задължителния одит на предприятия от обществен интерес и за отмяна на Решение 2005/909/ЕО на Комисията (ОВ L 158, 27.5.2014 г., стр. 77);
- viii) Регламент (ЕС) № 600/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 84);
- ix) Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 2002/65/ЕО, 2009/110/ЕО и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010 и за отмяна на Директива 2007/64/ЕО (ОВ L 337, 23.12.2015 г., стр. 35);
- x) Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно предложенията за поглъщане (ОВ L 142, 30.4.2004 г., стр. 12);
- xi) Директива 2007/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 г. относно упражняването на някои права на акционерите на дружества, допуснати до регулиран пазар (ОВ L 184, 14.7.2007 г., стр. 17);
- xii) Директива 2004/109/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 15 декември 2004 г. относно хармонизираните изискванията за прозрачност по отношение на информацията за издателите, чиито ценни книжа са допуснати за търгуване на регулиран пазар, и за изменение на Директива 2001/34/ЕО (ОВ L 390, 31.12.2004 г., стр. 38);
- xiii) Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно извънборсовите деривати, централните контрагенти и регистрите на транзакции (ОВ L 201, 27.7.2012 г., стр. 1);
- xiv) Регламент (ЕС) 2016/1011 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 г. относно индекси, използвани като бенчмаркове за целите на финансови инструменти и финансови договори или за измерване на резултатите на инвестиционни фондове, и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС и на Регламент (ЕС) № 596/2014 (ОВ L 171, 29.6.2016 г., стр. 1);
- xv) Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 г. относно започването и упражняването на застрахователна и презастрахователна дейност (Платежоспособност II) (ОВ L 335, 17.12.2009 г., стр. 1);
- xvi) Директива 2014/59/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за създаване на рамка за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници и за изменение на Директива 82/891/ЕИО на Съвета и директиви 2001/24/ЕО, 2002/47/ЕО, 2004/25/ЕО, 2005/56/ЕО, 2007/36/ЕО, 2011/35/ЕС, 2012/30/ЕС и 2013/36/ЕС и на регламенти (ЕС) № 1093/2010 и (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 190);
- xvii) Директива 2002/87/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 16 декември 2002 г. относно допълнителния надзор на кредитните институции, застрахователните предприятия и на инвестиционните посредници към един финансов конгломерат и за изменение на Директиви 73/239/ЕИО, 79/267/ЕИО, 92/49/ЕИО, 92/96/ЕИО, 93/6/ЕИО и 93/22/ЕИО на Съвета и Директиви 98/78/ЕО и 2000/12/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 35, 11.2.2003 г., стр. 1);
- xviii) Директива 2014/49/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно схемите за гарантиране на депозити (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 149);
- xix) Директива 97/9/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 3 март 1997 г. относно схемите за компенсиране на инвеститорите (ОВ L 84, 26.3.1997 г., стр. 22);
- xx) Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и инвестиционните посредници и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 1).

- В. Член 2, параграф 1, буква а), подточка iii) — безопасност и съответствие на продуктите:
1. Изисквания за безопасност и съответствие по отношение на продуктите, които се пускат на пазара на Съюза, определени и уредени със:
 - i) Директива 2001/95/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 3 декември 2001 г. относно общата безопасност на продуктите (ОВ L 11, 15.1.2002 г., стр. 4);
 - ii) Законодателство на Съюза за хармонизация, свързано с промишлените продукти, включително изисквания за етикетирание, различни от храна, фураж, лекарствени продукти за хуманна и ветеринарна употреба, живи растения и животни, продукти с човешки произход и растителни и животински продукти, пряко свързани с тяхното бъдещо възпроизводство, изброени в приложения I и II към Регламент (ЕС) 2019/1020 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. относно надзора на пазара и проверките на съответствието на продуктите и за изменение на Директива 2004/42/ЕО и регламенти (ЕО) № 765/2008 и (ЕС) № 305/2011 (ОВ L 169, 25.6.2019 г., стр. 1);
 - iii) Директива 2007/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 5 септември 2007 г. за създаване на рамка за одобрение на моторните превозни средства и техните ремаркета, както и на системи, компоненти и отделни технически възли, предназначени за такива превозни средства (Рамкова директива) (ОВ L 263, 9.10.2007 г., стр. 1).
 2. Правила за предлагане на пазара и употреба на чувствителни и опасни продукти, както е посочено във:
 - i) Директива 2009/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 май 2009 г. за опростяване на реда и условията за трансфер на продукти, свързани с отбраната, вътре в Общността (ОВ L 146, 10.6.2009 г., стр. 1);
 - ii) Директива 91/477/ЕИО на Съвета от 18 юни 1991 г. относно контрола на придобиването и притежаването на оръжие (ОВ L 256, 13.9.1991 г., стр. 51);
 - iii) Регламент (ЕС) № 98/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 15 януари 2013 г. относно предлагането на пазара и използването на прекурсори на взривни вещества (ОВ L 39, 9.2.2013 г., стр. 1).
- Г. Член 2, параграф 1, буква а), подточка iv) — безопасност на транспорта:
1. Изисквания за безопасност в сектора на железопътния транспорт, уредени с Директива (ЕС) 2016/798 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно безопасността на железопътния транспорт (ОВ L 138, 26.5.2016 г., стр. 102).
 2. Изисквания за безопасност в сектора на гражданското въздухоплаване, уредени с Регламент (ЕС) № 996/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 20 октомври 2010 г. относно разследването и предотвратяването на произшествия и инциденти в гражданското въздухоплаване и за отмяна на Директива 94/56/ЕО (ОВ L 295, 12.11.2010 г., стр. 35).
 3. Изисквания за безопасност в сектора на автомобилния транспорт, уредени със:
 - i) Директива 2008/96/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно управлението на безопасността на пътните инфраструктури (ОВ L 319, 29.11.2008 г., стр. 59);
 - ii) Директива 2004/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно минималните изисквания за безопасност за тунелите на трансевропейската пътна мрежа (ОВ L 167, 30.4.2004 г., стр. 39);
 - iii) Регламент (ЕО) № 1071/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за установяване на общи правила относно условията, които трябва да бъдат спазени за упражняване на професията автомобилен превозвач, и за отмяна на Директива 96/26/ЕО на Съвета (ОВ L 300, 14.11.2009 г., стр. 51).
 4. Изисквания за безопасност в морския сектор, уредени със:
 - i) Регламент (ЕО) № 391/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно общи правила и стандарти за организациите за проверка и преглед на кораби (ОВ L 131, 28.5.2009 г., стр. 11);
 - ii) Регламент (ЕО) № 392/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно отговорността на превозвачите на пътници по море в случай на произшествия (ОВ L 131, 28.5.2009 г., стр. 24);
 - iii) Директива 2014/90/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно морското оборудване и за отмяна на Директива 96/98/ЕО на Съвета (ОВ L 257, 28.8.2014 г., стр. 146);

- iv) Директива 2009/18/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. за определяне на основните принципи, които уреждат разследването на произшествия в областта на морския транспорт, и за изменение на Директива 1999/35/ЕО на Съвета и Директива 2002/59/ЕО (ОВ L 131, 28.5.2009 г., стр. 114);
 - v) Директива 2008/106/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно минималното ниво на обучение на морските лица (ОВ L 323, 3.12.2008 г., стр. 33);
 - vi) Директива 98/41/ЕО на Съвета от 18 юни 1998 г. относно регистрацията на лица, които плават на борда на пътнически кораби, които оперират по направление към или от пристанища на държавите членки от Общността (ОВ L 188, 2.7.1998 г., стр. 35);
 - vii) Директива 2001/96/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4 декември 2001 г. относно установяване на хармонизирани изисквания и процедури за безопасното товарене и разтоварване на кораби за насипни товари (ОВ L 13, 16.1.2002 г., стр. 9).
5. Изисквания за безопасност, уредени с Директива 2008/68/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 септември 2008 г. относно вътрешния превоз на опасни товари (ОВ L 260, 30.9.2008 г., стр. 13).
- Д. Член 2, параграф 1, буква а), подточка v) — опазване на околната среда:
- 1. Всяко престъпление срещу опазването на околната среда, така както е определено от Директива 2008/99/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно защита на околната среда чрез наказателното право (ОВ L 328, 6.12.2008 г., стр. 28), или всяко незаконно деяние, нарушаващо законодателството, посочено в приложенията към Директива 2008/99/ЕО.
 - 2. Правила относно околната среда и климата, както е посочено в:
 - i) Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 275, 25.10.2003 г., стр. 32);
 - ii) Директива 2009/28/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и за изменение и впоследствие за отмяна на директиви 2001/77/ЕО и 2003/30/ЕО (ОВ L 140, 5.6.2009 г., стр. 16);
 - iii) Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО (ОВ L 315, 14.11.2012 г., стр. 1);
 - iv) Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г. относно механизъм за мониторинг и докладване на емисиите на парникови газове и за докладване на друга информация, свързана с изменението на климата, на национално равнище и на равнището на Съюза и отмяна на Решение № 280/2004/ЕО (ОВ L 165, 18.6.2013 г., стр. 13);
 - v) Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).
 - 3. Правила относно устойчивото развитие и управлението на отпадъците, както е посочено в:
 - i) Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви (ОВ L 312, 22.11.2008 г., стр. 3);
 - ii) Регламент (ЕС) № 1257/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 20 ноември 2013 г. относно рециклирането на кораби и за изменение на Регламент (ЕО) № 1013/2006 и Директива 2009/16/ЕО (ОВ L 330, 10.12.2013 г., стр. 1);
 - iii) Регламент (ЕС) № 649/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно износа и вноса на опасни химикали (ОВ L 201, 27.7.2012 г., стр. 60).

4. Правила относно замърсяването на морските води, на въздуха и шумовото замърсяване, както е посочено във:

- i) Директива 1999/94/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 1999 г. относно наличието на потребителска информация за разхода на гориво и емисиите на CO₂ по отношение на търговията с нови леки автомобили (ОВ L 12, 18.1.2000 г., стр. 16);
- ii) Директива 2001/81/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2001 г. относно националните тавани за емисии на някои атмосферни замърсители (ОВ L 309, 27.11.2001 г., стр. 22);
- iii) Директива 2002/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 юни 2002 г. относно оценката и управлението на шума в околната среда (ОВ L 189, 18.7.2002 г., стр. 12);
- iv) Регламент (ЕО) № 782/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 14 април 2003 г. относно забраната за използване на органотични съединения на корабите (ОВ L 115, 9.5.2003 г., стр. 1);
- v) Директива 2004/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологичните щети (ОВ L 143, 30.4.2004 г., стр. 56);
- vi) Директива 2005/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 септември 2005 г. относно замърсяване от кораби и налагане на санкции при нарушения (ОВ L 255, 30.9.2005 г., стр. 11);
- vii) Регламент (ЕО) № 166/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 януари 2006 г. за създаване на Европейски регистър за изпускането и преноса на замърсители и за изменение на директиви 91/689/ЕИО и 96/61/ЕО на Съвета (ОВ L 33, 4.2.2006 г., стр. 1);
- viii) Директива 2009/33/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. за насърчаването на чисти и енергийно ефективни пътни превозни средства (ОВ L 120, 15.5.2009 г., стр. 5);
- ix) Регламент (ЕО) № 443/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. за определяне на стандарти за емисиите от нови леки пътнически автомобили като част от цялостния подход на Общността за намаляване на емисиите на CO₂ от лекотоварните превозни средства (ОВ L 140, 5.6.2009 г., стр. 1);
- x) Регламент (ЕО) № 1005/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно вещества, които нарушават озоновия слой (ОВ L 286, 31.10.2009 г., стр. 1);
- xi) Директива 2009/126/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. относно Етап II на улавянето на бензиновите пари при зареждането на моторни превозни средства на бензиностанции (ОВ L 285, 31.10.2009 г., стр. 36);
- xii) Регламент (ЕС) № 510/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2011 г. за определяне на стандарти за емисиите от нови леки търговски превозни средства като част от цялостния подход на Съюза за намаляване на емисиите на CO₂ от лекотоварните превозни средства (ОВ L 145, 31.5.2011 г., стр. 1);
- xiii) Директива 2014/94/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2014 г. за разгръщането на инфраструктура за алтернативни горива (ОВ L 307, 28.10.2014 г., стр. 1);
- xiv) Регламент (ЕС) 2015/757 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2015 г. относно мониторинга, докладването и проверката на емисиите на въглероден диоксид от морския транспорт и за изменение на Директива 2009/16/ЕО (ОВ L 123, 19.5.2015 г., стр. 55);
- xv) Директива (ЕС) 2015/2193 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за ограничаване на емисиите във въздуха на определени замърсители, изпускани от средни горивни инсталации (ОВ L 313, 28.11.2015 г., стр. 1).

5. Правила относно опазване и управление на водите и почвата, както е посочено в:

- i) Директива 2007/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. относно оценката и управлението на риска от наводнения (ОВ L 288, 6.11.2007 г., стр. 27);
- ii) Директива 2008/105/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. за определяне на стандарти за качество на околната среда в областта на политиката за водите, за изменение и последваща отмяна на директиви 82/176/ЕИО, 83/513/ЕИО, 84/156/ЕИО, 84/491/ЕИО, 86/280/ЕИО на Съвета и за изменение на Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 348, 24.12.2008 г., стр. 84);

- iii) Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда (ОВ L 26, 28.1.2012 г., стр. 1).
6. Правила относно опазване на природата и биологичното разнообразие, както е посочено в:
- i) Регламент (ЕО) № 1936/2001 на Съвета от 27 септември 2001 г. за определяне на мерки за контрол, приложими към риболовните дейности спрямо някои запаси от далекомигриращи видове (ОВ L 263, 3.10.2001 г., стр. 1);
 - ii) Регламент (ЕО) № 812/2004 на Съвета от 26 април 2004 г. за определяне на мерки относно приуловите на представители на разред китообразни в риболовните полета и за изменение на Регламент (ЕО) № 88/98 (ОВ L 150, 30.4.2004 г., стр. 12);
 - iii) Регламент (ЕО) № 1007/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно търговията с тиленови продукти (ОВ L 286, 31.10.2009 г., стр. 36);
 - iv) Регламент (ЕО) № 734/2008 на Съвета от 15 юли 2008 г. относно опазването на уязвимите морски екосистеми в открито море от неблагоприятните въздействия при използване на дънни риболовни съоръжения (ОВ L 201, 30.7.2008 г., стр. 8);
 - v) Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно опазването на дивите птици (ОВ L 20, 26.1.2010 г., стр. 7);
 - vi) Регламент (ЕС) № 995/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 20 октомври 2010 г. за определяне на задълженията на операторите, които пускат на пазара дървен материал и изделия от дървен материал (ОВ L 295, 12.11.2010 г., стр. 23);
 - vii) Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2014 г. относно предотвратяването и управлението на въвеждането и разпространението на инвазивни чужди видове (ОВ L 317, 4.11.2014 г., стр. 35).
7. Правила относно химикали, както е посочено в Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH), за създаване на Европейска агенция по химикали, за изменение на Директива 1999/45/ЕО и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 793/93 на Съвета и Регламент (ЕО) № 1488/94 на Комисията, както и на Директива 76/769/ЕИО на Съвета и директиви 91/155/ЕИО, 93/67/ЕИО, 93/105/ЕО и 2000/21/ЕО на Комисията (ОВ L 396, 30.12.2006 г., стр. 1).
8. Правила относно биологични продукти, както е посочено в Регламент (ЕС) 2018/848 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. относно биологичното производство и етикетването на биологични продукти и за отмяна на Регламент (ЕО) № 834/2007 на Съвета (ОВ L 150, 14.6.2018 г., стр. 1).
- Е. Член 2, параграф 1, буква а), подточка vi) – радиационна защита и ядрена безопасност
- Правила относно ядрена безопасност, както е посочено в:
- i) Директива 2009/71/Евратом на Съвета от 25 юни 2009 г. за установяване на общностна рамка за ядрената безопасност на ядрените инсталации (ОВ L 172, 2.7.2009 г., стр. 18);
 - ii) Директива 2013/51/Евратом на Съвета от 22 октомври 2013 г. за определяне на изисквания за защита на здравето на населението по отношение на радиоактивни вещества във водата, предназначена за консумация от човека (ОВ L 296, 7.11.2013 г., стр. 12);
 - iii) Директива 2013/59/Евратом на Съвета от 5 декември 2013 г. за определяне на основни норми на безопасност за защита срещу опасностите, произтичащи от излагане на йонизиращо лъчение и за отмяна на директиви 89/618/Евратом, 90/641/Евратом, 96/29/Евратом, 97/43/Евратом и 2003/122/Евратом (ОВ L 13, 17.1.2014 г., стр. 1);
 - iv) Директива 2011/70/Евратом на Съвета от 19 юли 2011 г. за създаване на рамка на Общността за отговорно и безопасно управление на отработено гориво и радиоактивни отпадъци (ОВ L 199, 2.8.2011 г., стр. 48);
 - v) Директива 2006/117/Евратом на Съвета от 20 ноември 2006 г. относно надзор и контрол на превоза на радиоактивни отпадъци и отработено гориво (ОВ L 337, 5.12.2006 г., стр. 21);

- vi) Регламент (Евратом) 2016/52 на Съвета от 15 януари 2016 г. за установяване на максимално допустимите нива на радиоактивно замърсяване на храните и фуражите след ядрена авария или друг случай на радиационна аварийна обстановка и за отмяна на Регламент (Евратом) № 3954/87 и регламенти (Евратом) № 944/89 и (Евратом) № 770/90 на Комисията (ОВ L 13, 20.1.2016 г., стр. 2);
- vii) Регламент (Евратом) № 1493/93 на Съвета от 8 юни 1993 г. относно доставките на радиоактивни вещества между държавите членки (ОВ L 148, 19.6.1993 г., стр. 1).
- Ж. Член 2, параграф 1, буква а), подточка vii) — безопасност на храните и фуражите, здраве на животните и хуманно отношение към тях:
1. Правото на Съюза в областта на храните и фуражите, уредено от общите принципи и изисквания, определени в Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 г. за установяване на общите принципи и изисквания към законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните (ОВ L 31, 1.2.2002 г., стр. 1).
 2. Здраве на животните, уредено със:
 - i) Регламент (ЕС) 2016/429 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 г. за заразните болести по животните и за изменение и отмяна на определени актове в областта на здравеопазването на животните (Законодателство за здравеопазването на животните) (ОВ L 84, 31.3.2016 г., стр. 1);
 - ii) Регламент (ЕО) № 1069/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за установяване на здравни правила относно странични животински продукти и производни продукти, непредназначени за консумация от човека и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1774/2002 (Регламент за страничните животински продукти) (ОВ L 300, 14.11.2009 г., стр. 1).
 3. Регламент (ЕС) 2017/625 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2017 г. относно официалния контрол и другите официални дейности, извършвани с цел да се гарантира прилагането на законодателството в областта на храните и фуражите, правилата относно здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията и продуктите за растителна защита, за изменение на регламенти (ЕО) № 999/2001, (ЕО) № 396/2005, (ЕО) № 1069/2009, (ЕО) № 1107/2009, (ЕС) № 1151/2012, (ЕС) № 652/2014, (ЕС) 2016/429 и (ЕС) 2016/2031 на Европейския парламент и на Съвета, регламенти (ЕО) № 1/2005 и (ЕО) № 1099/2009 на Съвета и директиви 98/58/ЕО, 1999/74/ЕО, 2007/43/ЕО, 2008/119/ЕО и 2008/120/ЕО на Съвета, и за отмяна на регламенти (ЕО) № 854/2004 и (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 89/608/ЕИО, 89/662/ЕИО, 90/425/ЕИО, 91/496/ЕИО, 96/23/ЕО, 96/93/ЕО и 97/78/ЕО на Съвета и Решение 92/438/ЕИО на Съвета (Регламент относно официалния контрол) (ОВ L 95, 7.4.2017 г., стр. 1).
 4. Правила и стандарти относно защита, здравето и хуманното отношение към животните, както е посочено в:
 - i) Директива 98/58/ЕО на Съвета от 20 юли 1998 г. относно защитата на животни, отглеждани за селскостопански цели (ОВ L 221, 8.8.1998 г., стр. 23);
 - ii) Регламент (ЕО) № 1/2005 на Съвета от 22 декември 2004 г. относно защитата на животните по време на транспортиране и свързаните с това операции и за изменение на Директиви 64/432/ЕИО и 93/119/ЕО и Регламент (ЕО) № 1255/97 (ОВ L 3, 5.1.2005 г., стр. 1);
 - iii) Регламент (ЕО) № 1099/2009 на Съвета от 24 септември 2009 г. относно защитата на животните по време на умиряване (ОВ L 303, 18.11.2009 г., стр. 1);
 - iv) Директива 1999/22/ЕО от 29 март 1999 г. относно държането на диви животни в зоологически градини (ОВ L 94, 9.4.1999 г., стр. 24);
 - v) Директива 2010/63/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 септември 2010 г. относно защитата на животните, използвани за научни цели (ОВ L 276, 20.10.2010 г., стр. 33).
 3. Член 2, параграф 1, буква а), подточка viii) — обществено здраве:
 1. Мерки, установяващи високи стандарти на качество и безопасност на органи и вещества от човешки произход, уредени със:
 - i) Директива 2002/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 януари 2003 г. за определяне на стандартите за качество и безопасност при вземането, диагностиката, преработката, съхранението и разпределението на човешка кръв и кръвни съставки и за изменение на Директива 2001/83/ЕО (ОВ L 33, 8.2.2003 г., стр. 30);

- ii) Директива 2004/23/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 г. относно установяването на стандарти за качество и безопасност при даряването, доставянето, контрола, преработването, съхраняването, съхранението и разпределянето на човешки тъкани и клетки (ОВ L 102, 7.4.2004 г., стр. 48);
 - iii) Директива 2010/53/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 7 юли 2010 г. относно стандартите за качество и безопасност на човешките органи, предназначени за трансплантация (ОВ L 207, 6.8.2010 г., стр. 14).
2. Мерките, установяващи високи стандарти на качество и безопасност на медицински продукти и изделия за медицинска употреба, уредени с:
- i) Регламент (ЕО) № 141/2000 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 1999 г. за лекарствата сираци (ОВ L 18, 22.1.2000 г., стр. 1);
 - ii) Директива 2001/83/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 ноември 2001 г. за утвърждаване на кодекс на Общността относно лекарствени продукти за хуманна употреба (ОВ L 311, 28.11.2001 г., стр. 67);
 - iii) Регламент (ЕС) 2019/6 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно ветеринарните лекарствени продукти и за отмяна на Директива 2001/82/ЕО (ОВ L 4, 7.1.2019 г., стр. 43);
 - iv) Регламент (ЕО) № 726/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 31 март 2004 г. за установяване на процедури на Общността за разрешаване и контрол на лекарствени продукти за хуманна и ветеринарна употреба и създаване на Европейската агенция по лекарствата (ОВ L 136, 30.4.2004 г., стр. 1);
 - v) Регламент (ЕО) № 1901/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. относно лекарствени продукти за педиатрична употреба и за изменение на Регламент (ЕО) № 1768/92, Директива 2001/20/ЕО, Директива 2001/83/ЕО и Регламент (ЕО) № 726/2004 (ОВ L 378, 27.12.2006 г., стр. 1);
 - vi) Регламент (ЕО) № 1394/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2007 г. относно лекарствени продукти за модерна терапия и за изменение на Директива 2001/83/ЕО и на Регламент (ЕО) № 726/2004 (ОВ L 324, 10.12.2007 г., стр. 121);
 - vii) Регламент (ЕС) № 536/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно клиничните изпитвания на лекарствени продукти за хуманна употреба, и за отмяна на Директива 2001/20/ЕО (ОВ L 158, 27.5.2014 г., стр. 1).
3. Правата на пациентите, уредени с Директива 2011/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2011 г. за упражняване на правата на пациентите при трансгранично здравно обслужване (ОВ L 88, 4.4.2011 г., стр. 45).
4. Производството, представянето и продажбата на тютюневи и свързани с тях изделия, уредени с Директива 2014/40/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014 г. за сближаване на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите членки относно производството, представянето и продажбата на тютюневи и свързани с тях изделия и за отмяна на Директива 2001/37/ЕО (ОВ L 127, 29.4.2014 г., стр. 1).
- И. Член 2, параграф 1, буква а), подточка ix) — защита на потребителите:
- Правата на потребителите и защитата на потребителите, уредени със:
- i) Директива 98/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 1998 г. относно защитата на потребителите при обозначаването на цените на стоките, предлагани на потребителите (ОВ L 80, 18.3.1998 г., стр. 27);
 - ii) Директива (ЕС) 2019/770 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2019 г. за някои аспекти на договорите за предоставяне на цифрово съдържание и цифрови услуги (ОВ L 136, 22.5.2019 г., стр. 1);
 - iii) Директива (ЕС) 2019/771 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2019 г. за някои аспекти на договорите за продажба на стоки, за изменение на Регламент (ЕС) 2017/2394 и на Директива 2009/22/ЕО и за отмяна на Директива 1999/44/ЕО (ОВ L 136, 22.5.2019 г., стр. 28);
 - iv) Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 май 1999 г. относно някои аспекти на продажбата на потребителски стоки и свързаните с тях гаранции (ОВ L 171, 7.7.1999 г., стр. 12);

- v) Директива 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2002 г. относно дистанционна търговия на потребителски финансови услуги и за изменение на Директива 90/619/ЕИО на Съвета и на Директиви 97/7/ЕО и 98/27/ЕО (ОВ L 271, 9.10.2002 г., стр. 16);
 - vi) Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2005 г. относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар и изменение на Директива 84/450/ЕИО на Съвета, Директиви 97/7/ЕО, 98/27/ЕО и 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, и Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета („Директива за нелоялни търговски практики“) (ОВ L 149, 11.6.2005 г., стр. 22);
 - vii) Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета (ОВ L 133, 22.5.2008 г., стр. 66);
 - viii) Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно правата на потребителите, за изменение на Директива 93/13/ЕИО на Съвета и Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 85/577/ЕИО на Съвета и Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 304, 22.11.2011 г., стр. 64);
 - ix) Директива 2014/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно съпоставимостта на таксите по платежните сметки, прехвърлянето на платежни сметки и достъпа до платежни сметки за основни операции (ОВ L 257, 28.8.2014 г., стр. 214).
- Й. Член 2, параграф 1, буква а), подточка х) — защита на неприкосновеността на личния живот и личните данни, и сигурност на мрежите и информационните системи:
- i) Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2002 г. относно обработката на лични данни и защита на правото на неприкосновеност на личния живот в сектора на електронните комуникации (Директива за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации) (ОВ L 201, 31.7.2002 г., стр. 37);
 - ii) Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1);
 - iii) Директива (ЕС) 2016/1148 на Европейския парламент и на Съвета от 6 юли 2016 г. относно мерки за високо общо ниво на сигурност на мрежите и информационните системи в Съюза (ОВ L 194, 19.7.2016 г., стр. 1).

Част II

Член 3, параграф 1 се позовава на следното законодателство на Съюза:

- А. Член 2, параграф 1, буква а), подточка ii) — финансови услуги, продукти и пазари, и предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма:
1. Финансови услуги:
- i) Директива 2009/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно предприятията за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (ПКИПЦК) (ОВ L 302, 17.11.2009 г., стр. 32);
 - ii) Директива (ЕС) 2016/2341 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2016 г. относно дейностите и надзора на институциите за професионално пенсионно осигуряване (ИППО) (ОВ L 354, 23.12.2016 г., стр. 37);
 - iii) Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2006 г. относно задължителния одит на годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети, за изменение на Директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета и за отмяна на Директива 84/253/ЕИО на Съвета (ОВ L 157, 9.6.2006 г., стр. 87);
 - iv) Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно пазарната злоупотреба (Регламент относно пазарната злоупотреба) и за отмяна на Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и директиви 2003/124/ЕО, 2003/125/ЕО и 2004/72/ЕО на Комисията (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 1);
 - v) Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции и инвестиционните посредници, за изменение на Директива 2002/87/ЕО и за отмяна на директиви 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО (ОВ L 176, 27.6.2013 г., стр. 338);

- vi) Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 349);
 - vii) Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. за подобряване на сетълмента на ценни книжа в Европейския съюз и за централните депозитари на ценни книжа, както и за изменение на директиви 98/26/ЕО и 2014/65/ЕС и Регламент (ЕС) № 236/2012 (ОВ L 257, 28.8.2014 г., стр. 1);
 - viii) Регламент (ЕС) № 1286/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 26 ноември 2014 г. относно основните информационни документи за пакети с инвестиционни продукти на дребно и основаващи се на застраховане инвестиционни продукти (ПИПДОЗИП) (ОВ L 352, 9.12.2014 г., стр. 1);
 - ix) Регламент (ЕС) 2015/2365 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. относно прозрачността при сделките за финансиране с ценни книжа и при повторното използване, и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 337, 23.12.2015 г., стр. 1);
 - x) Директива (ЕС) 2016/97 на Европейския парламент и на Съвета от 20 януари 2016 г. относно разпространението на застрахователни продукти (ОВ L 26, 2.2.2016 г., стр. 19);
 - xi) Регламент (ЕС) 2017/1129 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2017 г. относно проспекта, който трябва да се публикува при публично предлагане или допускане на ценни книжа до търговия на регулиран пазар и за отмяна на Директива 2003/71/ЕО (ОВ L 168, 30.6.2017 г., стр. 12).
2. Предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма:
- i) Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2006/70/ЕО на Комисията (ОВ L 141, 5.6.2015 г., стр. 73);
 - ii) Регламент (ЕС) 2015/847 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. относно информацията, придружаваща преводите на средства, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1781/2006 (ОВ L 141, 5.6.2015 г., стр. 1).
- Б. Член 2, параграф 1, буква а), подточка iv) — безопасност на транспорта:
- i) Регламент (ЕС) № 376/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014 г. за докладване, анализ и последващи действия във връзка със събития в гражданското въздухоплаване, за изменение на Регламент (ЕС) № 996/2010 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2003/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на регламенти (ЕО) № 1321/2007 и (ЕО) № 1330/2007 на Комисията (ОВ L 122, 24.4.2014 г., стр. 18);
 - ii) Директива 2013/54/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 20 ноември 2013 г. относно определени отговорности на държавата на знамето за спазване и прилагане на Морската трудова конвенция от 2006 г. (ОВ L 329, 10.12.2013 г., стр. 1);
 - iii) Директива 2009/16/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно държавния пристанищен контрол (ОВ L 131, 28.5.2009 г., стр. 57).
- В. Член 2, параграф 1, буква а), подточка v) — опазване на околната среда:
- i) Директива 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 12 юни 2013 г. относно безопасността на свързаните с нефт и газ дейности в крайбрежни води и за изменение на Директива 2004/35/ЕО (ОВ L 178, 28.6.2013 г., стр. 66).
-